

Geografie mezinárodního cestovního ruchu

Stručný obsah přednášky

Základní
ekonomické
charakteristiky
MCR

Základní
geografické
charakteristiky
MCR

Světový prostorový
přehled MCR

Mezi regionální
přehled MCR

TOP světové země
MCR

Evropský MCR

Světová
velkoměsta v MCR

Příjezdový a
výjezdový CR ČR

Mezinárodní
turistické proudy
TOP zemí

Mezinárodní cestovní ruch

- nejširší (nejvolnější) pojem z hlediska územní realizace zahrnující pohyb účastníků cestovního ruchu mezi státy, bez konkrétního teritoriálního určení
- (zahraniční cestovní ruch více států či regionů): incoming + outgoing + tranzitní cestovní ruch
- **Cestovní ruch světa** zahrnuje veškerý cestovní ruch, který je na světě realizován, tedy souhrn domácího i zahraničního cestovního ruchu všech států světa
- (in: Malá, V.: Cestovní ruch (Vybrané kapitoly), VŠE, Praha, 1999, s. 11
- – 14 a s. 21 – 23).

1. Ekonomické charakteristiky

Význam mezinárodního cestovního ruchu ve světové ekonomice (příjmy, výdaje, zaměstnanost)

Statistické zdroje (satelitní účty) UNWTO, WTTC, jednotlivé země

Mezinárodní export zboží a služeb (dlouhodobě první až druhé místo zaujímá mezinárodní cestovní ruch)

Průmysl a ekonomika cestovního ruchu

**PRŮMYSL cestovního
ruchu**

ubytovací služby

stravovací služby a
prodej nápojů

služby osobní dopravy

pomocné služby v
osobní dopravě

pronájem osobních
dopravních prostředků

udržovací a
opravárenské služby
osobních dopravních
prostředků

cestovní kanceláře a
průvodcovské služby,
informační kanceláře

kulturní služby

rekreační a zábavní
služby

různé služby pro turisty
(prodej jízdenek,
cestovní a zdravotní
pojištění, lázeňské,
směnárenské služby, ...)

EKONOMIKA cestovního ruchu = PRŮMYSL cestovního ruchu + další odvětví:

- stavebnictví, prodej a opravy motorových vozidel, prodej pohonných hmot, prodej cestovních potřeb, výroba a dodávky potravin do restauračních zařízení, catering letecké dopravy, výroba a dodávky vybavení pro hotely, služby hotelovému průmyslu (prádelny, marketingové služby, ...),
- veřejná správa a bezpečnost, ...

Statistický monitoring mezinárodního cestovního ruchu

- **UNWTO a její oblasti činnosti:**
- **stanovení a prosazování mezinárodních standardů**
- **zajištění mezinárodní srovnatelnosti dat**
- **tvorba standardní metodiky sběru dat**
- **sběr a publikování statistických dat**
- **a další**
- publikace: *Compendium of Tourism Statistics, Yearbook of Tourism Statistics, UNWTO World Tourism Barometer, ...*

Budova UNWTO v Madridu

- **WTTC**
- **neoficiální satelitní účty**
- **monitoring konkurenceschopnosti destinací (do 2004) – dnes součástí monitoringu Světového ekonomického fóra**
- **speciální průzkumy a studie (*SARS impact report, Special country reports, ...*)**
- **EUROSTAT, EUROPEAN TRAVEL MONITOR, UNCTAD,**
- **UNESCO, ILO, ...**
- **Pramen: Palatková M.: Mezinárodní cestovní ruch I**

Hodnocení 14 pilířů/indikátorů konkurenceschopnosti cestovního ruchu

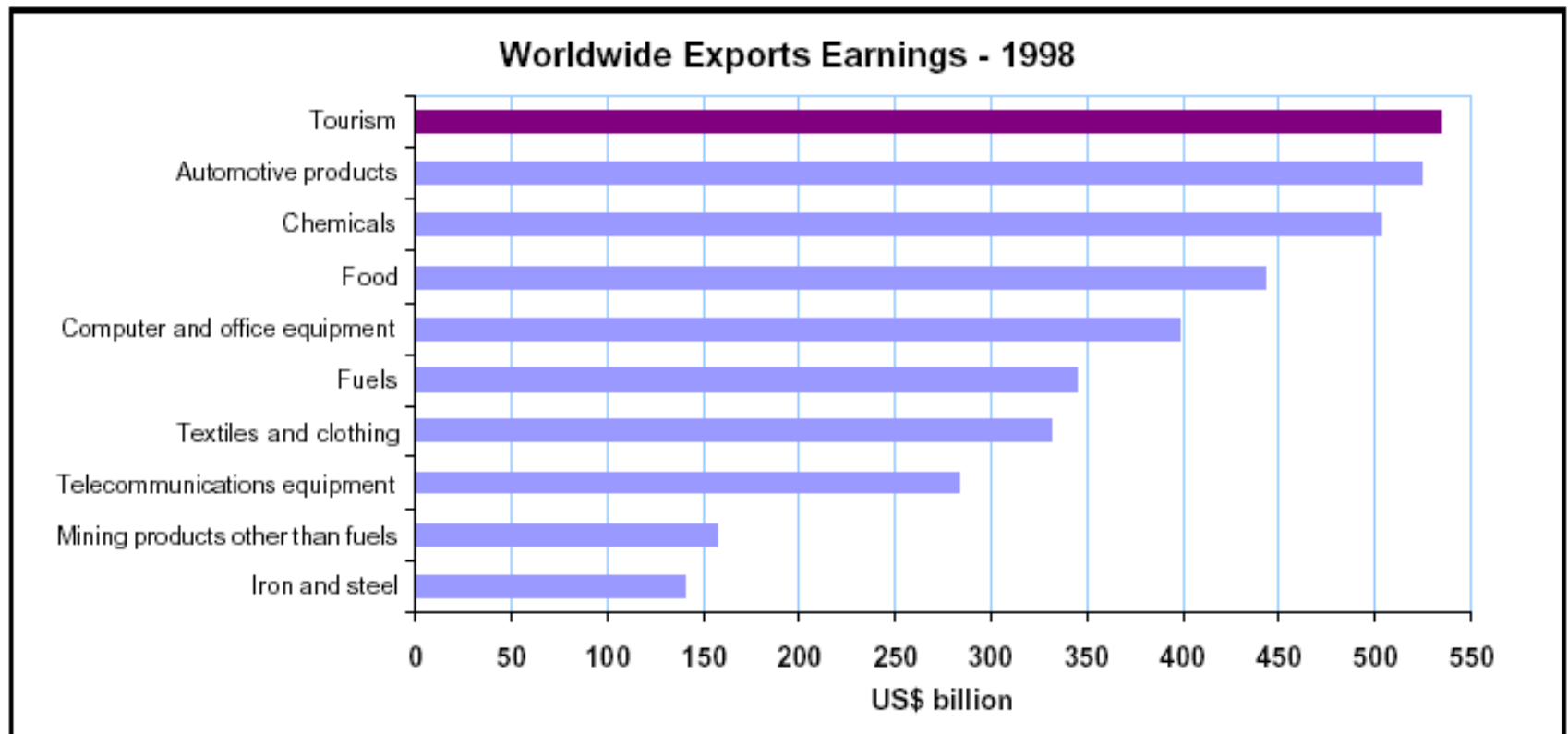
Zdroj: *The Travel&Tourism Competitiveness Report 2013, 2015, 2017, World Economic Forum,*

Název pilíře/indikátoru	Postavení ČR mezi zeměmi Evropy			Postavení ČR mezi zeměmi světa		
	2013	2015	2017	2013	2015	2017
Podnikatelské prostředí	x	26	25	x	75	65
Bezpečnost a ochrana	22	23	16	40	46	30
Zdraví a hygiena	2	4	6	4	4	7
Lidské zdroje a trh práce	x	24	19	x	44	33
Vybavenost, dostupnost a dovednost v oblasti ICT	21	17	16	35	34	26
Podpora rozvoje cestovního ruchu	18	23	32	64	66	94
Mezinárodní otevřenost	x	10	10	x	17	24
Cenová konkurenceschopnost	13	12	8	99	87	67
Udržitelnost životního prostředí	21	11	14	29	13	14
Infrastruktura letecké dopravy	18	23	21	50	51	49
Pozemní a přístavní infrastruktura	11	11	11	23	18	18
Infrastruktura turistických služeb	19	20	22	32	30	32
Přírodní zdroje	22	28	26	77	89	98
Kulturní zdroje a obchodní cesty	x	16	17	x	42	42
Celkový index konkurenceschopnosti	21	20	22	31	37	39
Počet hodnocených zemí	40	38	40	140	141	136

Základní data o mezinárodním cestovním ruchu v roce 2019

- Počet zahraničních příjezdů – 1,460 mld.
- Souhrn příjmů – 1 481 mld. USD
- 1. Evropa (744 mil. – 51 %, 576 mld. USD – 39 %)
- 2. Asie a Pacifik (362 mil. - 25 %, 443 mld. USD - 30 %)
- 3. Amerika (219 mil. – 15 %, 342 mld. USD – 23 %)
- 4. Afrika (70 mil. – 5 %, 38 mld. USD – 3 %)
- 5. Střední východ (65 mil. – 4 %, 81 mld. USD. – 5 %)

Světový export zboží 1998

Source: World Tourism Organization, International Monetary Fund

Světový export zboží v roce 2019

1. Fuels – 2,31 bilionů USD

2. Chemicals – 2,19 bilionů USD

3. International tourism – 1,74 bilionů
USD

4. Automotive products - - 1,53 bilionů
USD

5. Food – 1,50 bilionů USD

Zdroj: International Tourism
Highlights2019

Hlavní faktory a vlivy působící na vývoj mezinárodního cestovního ruchu

ekonomika (vývoj světové ekonomiky)

technologie (informační, dopravní)

zjednodušení formalit a odstranění bariér

bezpečnost

demografický vývoj

globalizace

lokalizace

udržitelný rozvoj cestovního ruchu

pracovní podmínky + podmínky života obecně

posun k ekonomice zážitků

marketing

Zdroj: Palatková M. : Mezinárodní cestovní ruch I

2. Geografické charakteristiky

GEOGRAFICKÉ ASPEKTY MEZINÁRODNÍHO CESTOVNÍHO RUCHU

Mezinárodní cestovní ruch je jeden z hlavních článků mezinárodního obchodu. V roce 1997 bylo zaznamenáno celkově 612 milionů mezinárodních turistických příjezdů, v roce 2002 více než 700 mil., v roce 2013 již více než 1 miliarda mezinárodních turistických příjezdů, v roce 2019 téměř 1,46 miliard.

Termín turistický příjezd je vztažen na celkový počet uskutečněných turistických cest, protože někteří turisté mohou uskutečnit více než jednu mezinárodní cestu za rok.

Mezinárodní cestovní ruch se tradičně měří pomocí mezinárodních příjezdů a příjmů z něho. Mezinárodní příjmy z cestovního ruchu (vyjma mezinárodních příjmů z jízdného) dosáhly v roce 1999 455 mld. USD, v roce 2013 kolem 1,2 bilionu USD a v roce 2019 1,46 bilionu USD (UNWTO World Tourism Barometer, 2020).

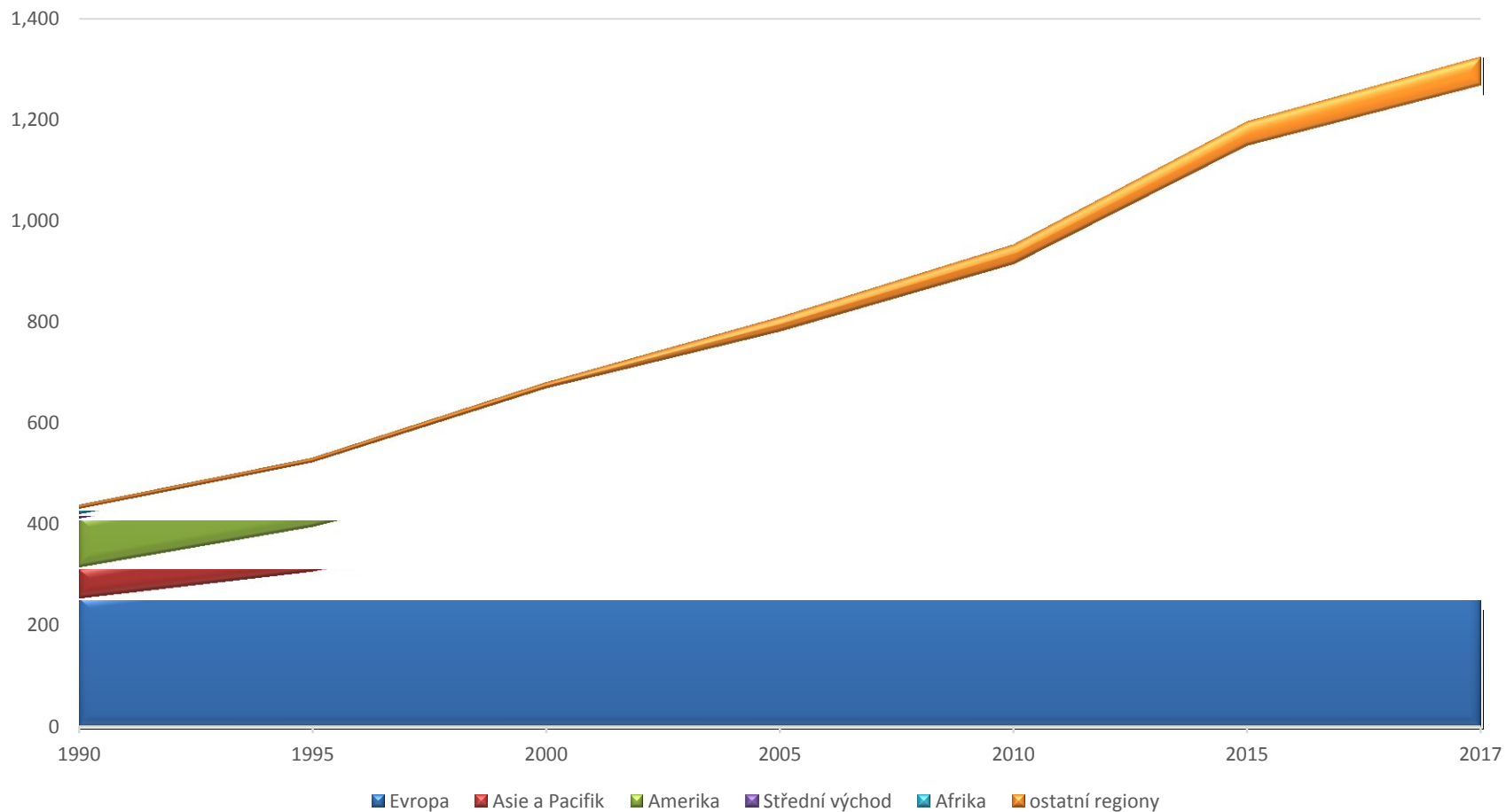
Ačkoliv nejsou dostupná všechna hodnotící data, předpokládá se, že celkově je domácí cestovní ruch (počty účastí) až desetinásobně vyšší než mezinárodní. Cestovní ruch je důležitou aktivitou v mnoha velkých zemích, přispívá 5–10 % národnímu HDP. Avšak v některých menších zemích a zvláště v několika malých ostrovních státech v oblasti Karibiku, rovníkového Pacifiku a Indického oceánu cestovní ruch vytváří až 20–30 % HDP.

- U mezinárodního cestovního ruchu se předpokládá v příštích letech (po pandemii Covid 19) pokračování jeho růstu (okolo 3– 4 % ročně), jeho vysoká dynamika růstu je nejvyšší ze všech sektorů světového hospodářství. Srovnatelné tempo růstu má pouze mezinárodní obchod (mezinárodní cestovní ruch bývá také označován jako „skrytý“ export).

UNWTO v této souvislosti předpovídalo v roce 2018 okolo 1,8 miliardy mezinárodních příjezdů/účastí v roce 2030. Dále se předpokládá, že jeden ze čtyř turistických pobytů bude dlouhodobý. Všechny regiony světa by měly mít zajištěn solidní růst mezinárodního cestovního ruchu, stejně tak lze uvažovat o růstu domácího cestovního ruchu.

Jednoduchá rovnice předpokladu růstu mezinárodního cestovního ruchu = růst životní úrovně (dostupibilní příjmy, dostatek volného času), motivace (chuť) cestovat, společenská prestiž a

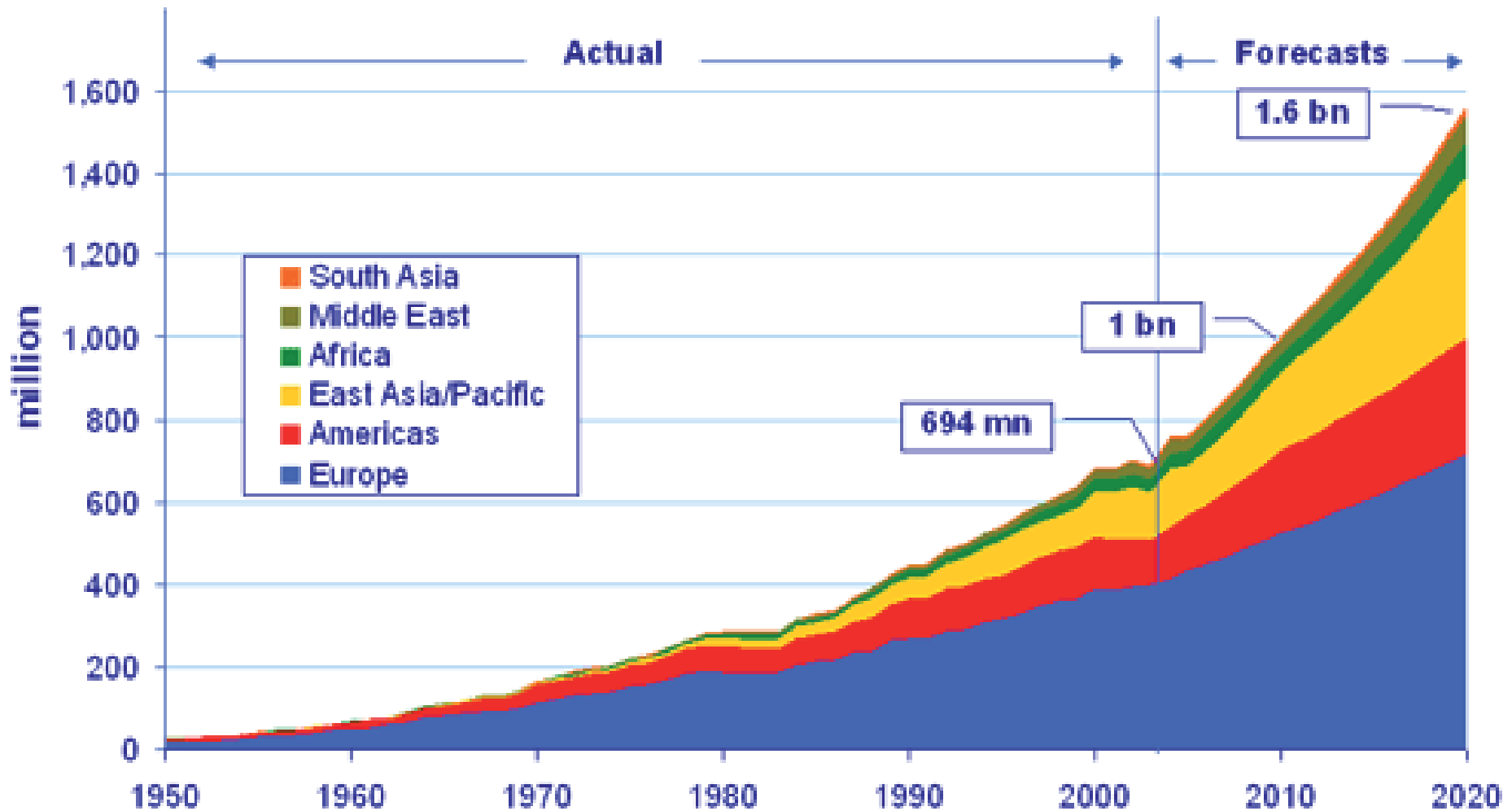
Vývoj počtu mezinárodních příjezdů podle regionů UNWTO (v mil.) v roce 2017

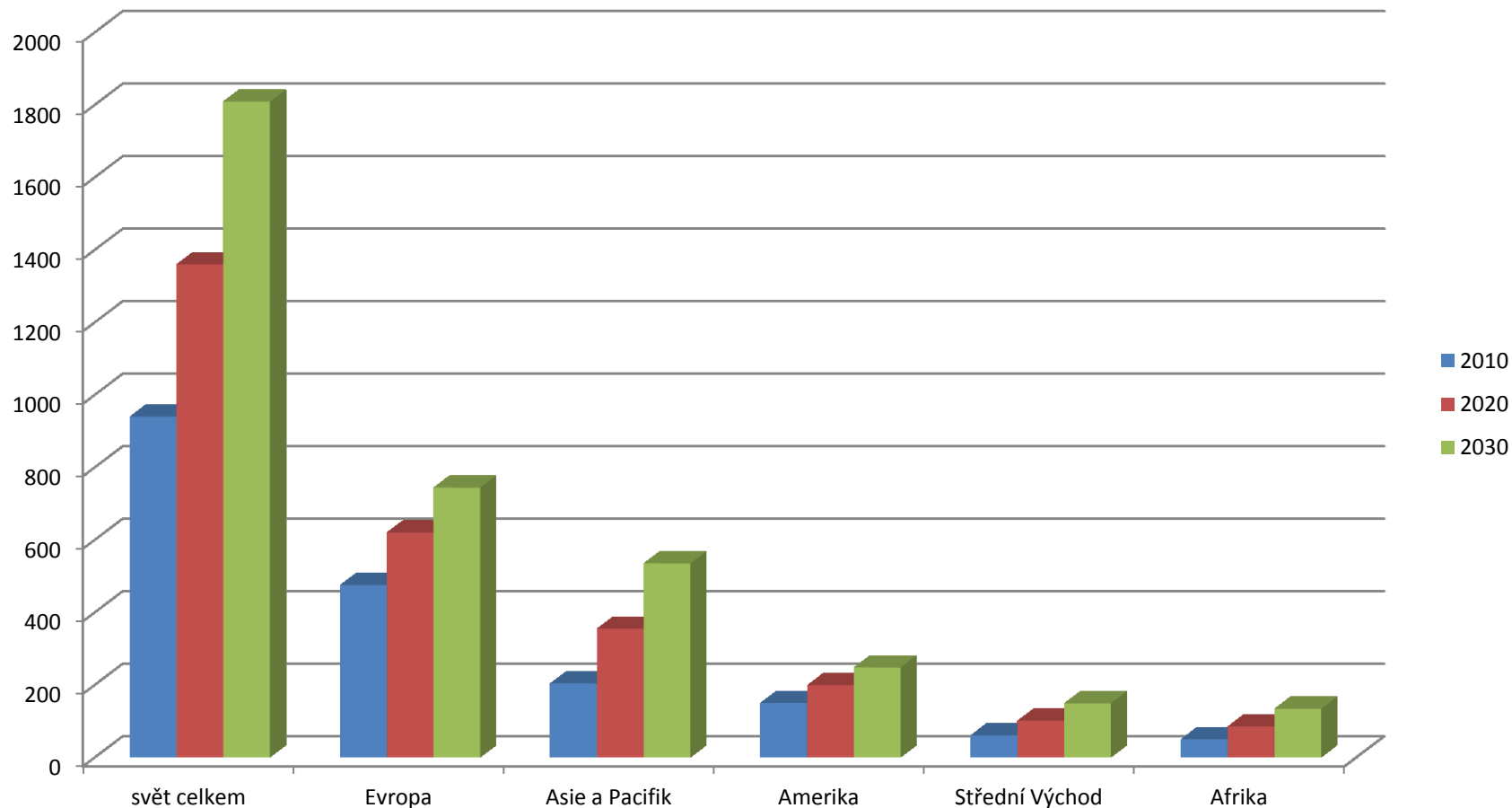
Vývoj příjmů z mezinárodního cestovního ruchu a z mezinárodní osobní dopravy v roce 2017

Mezinárodní turistické příjezdy 1950–2020 (v mil.)

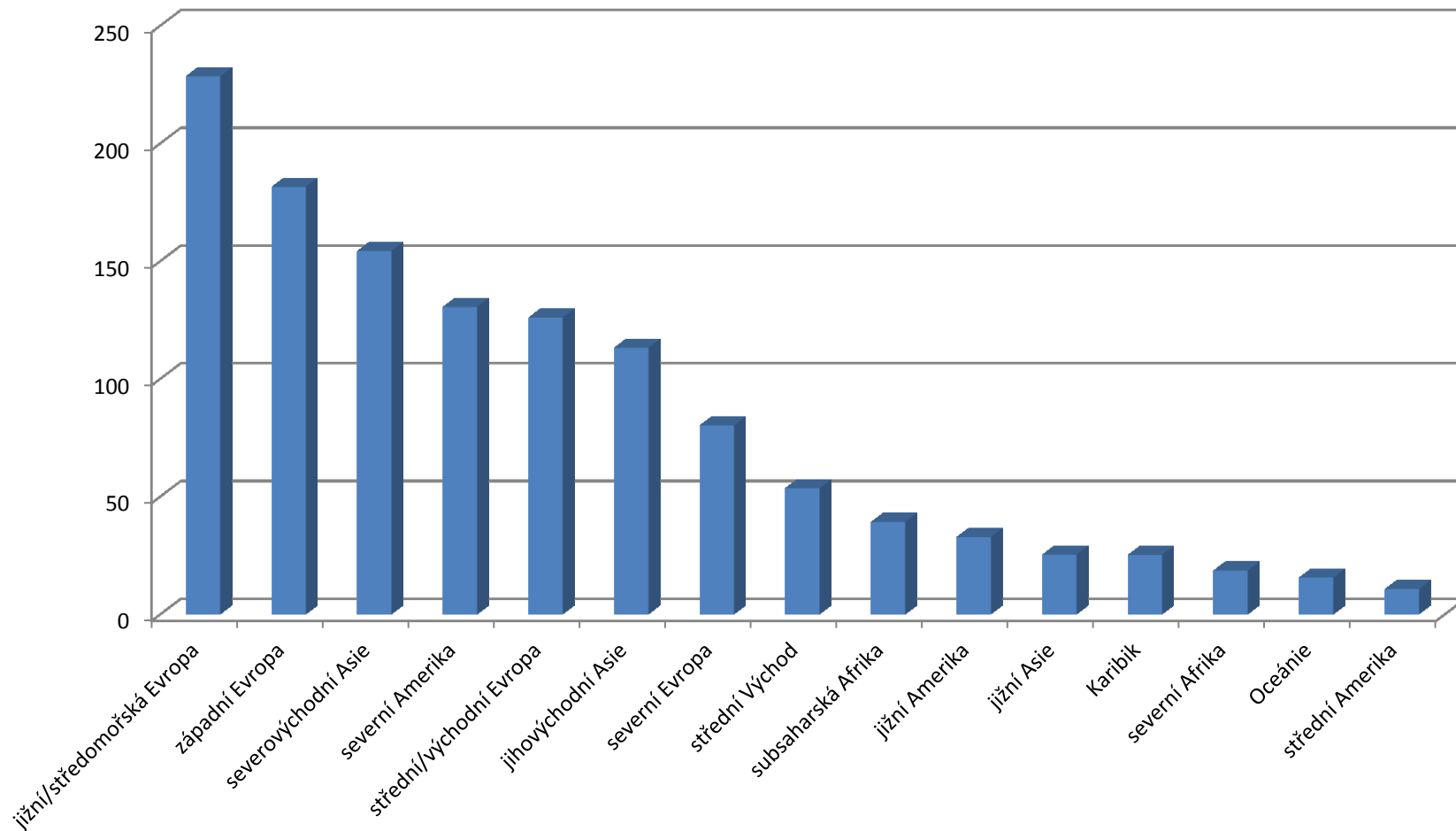

Prognóza vývoje mezinárodního cestovního ruchu do roku 2030 (v mil. příjezdů)

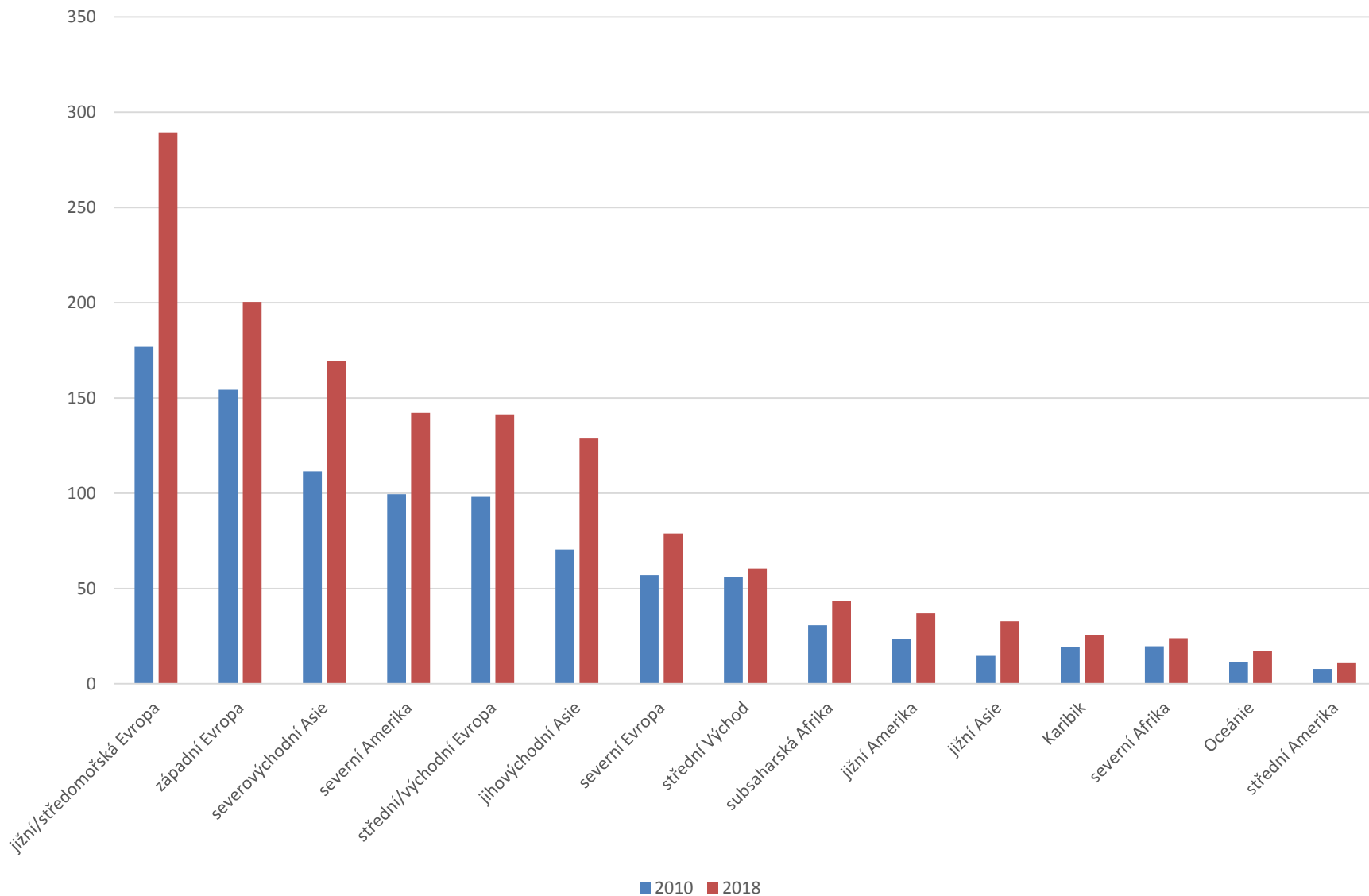

Mezinárodní cestovní ruch v regionech UNWTO 2016

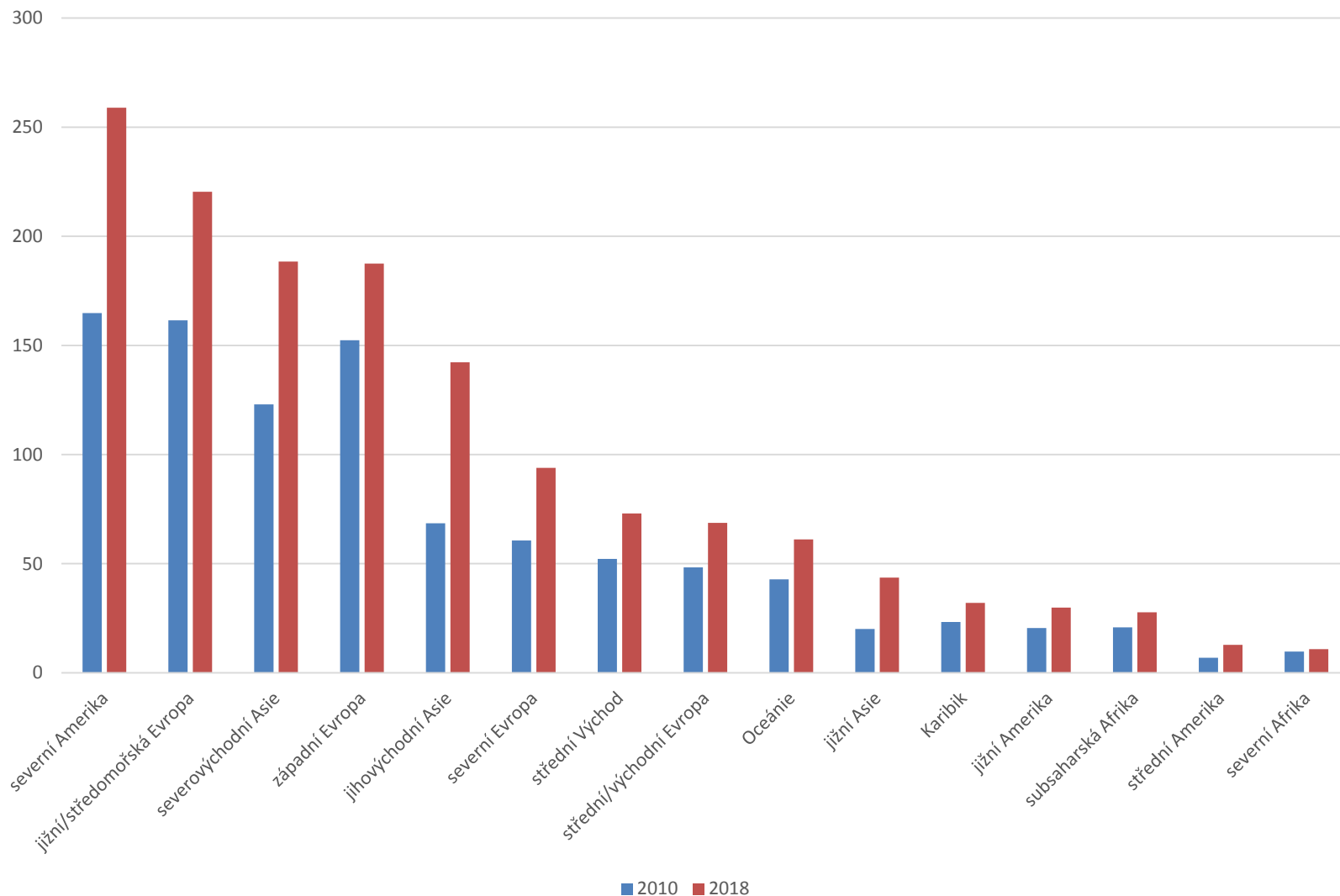
počet mezinárodních příjezdů v mil.

Počet mezinárodních příjezdů v regionech UNWTO (v mil.)

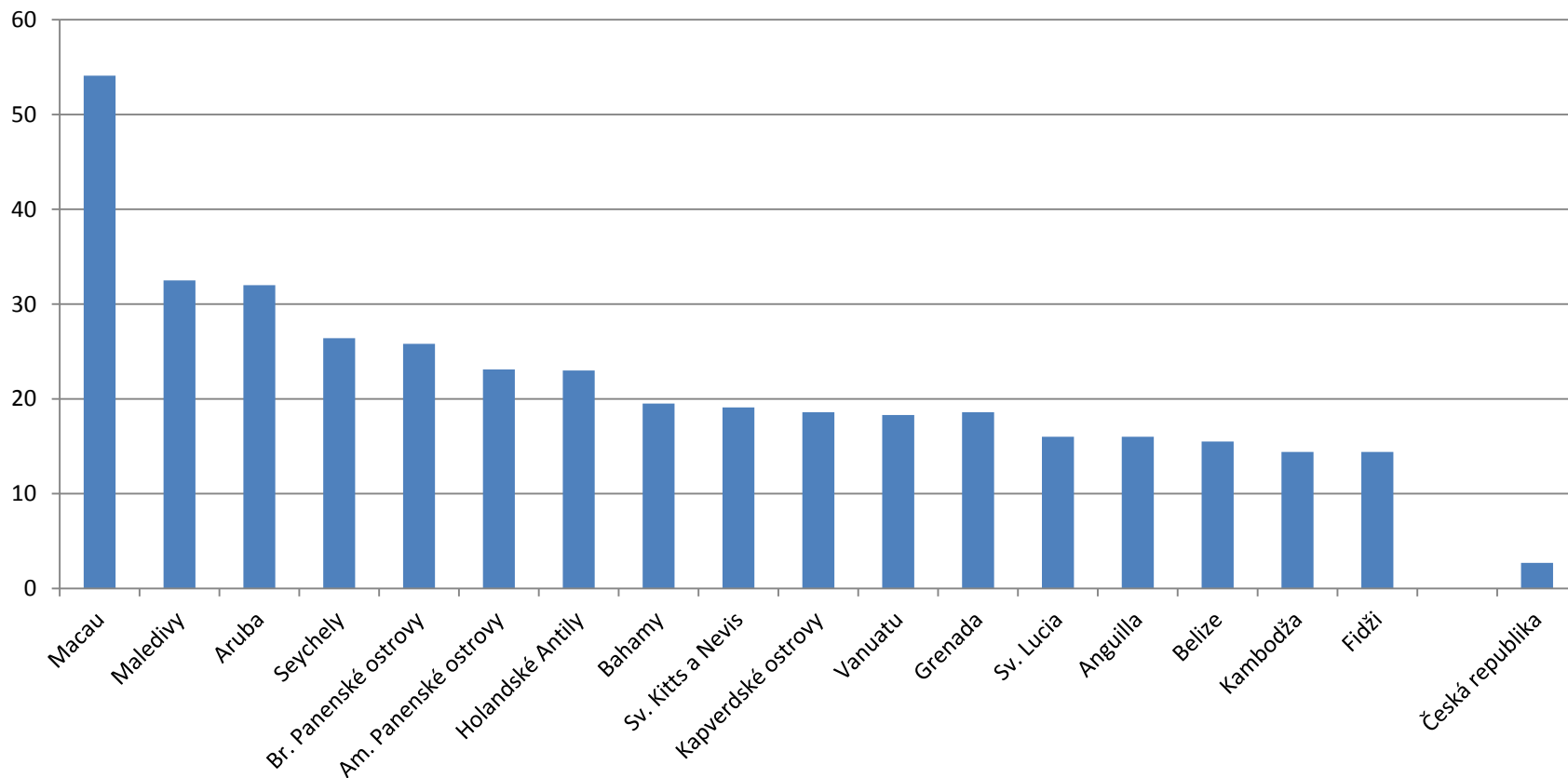
Příjmy z mezinárodního cestovního ruchu v regionech UNWTO (v mld. USD)

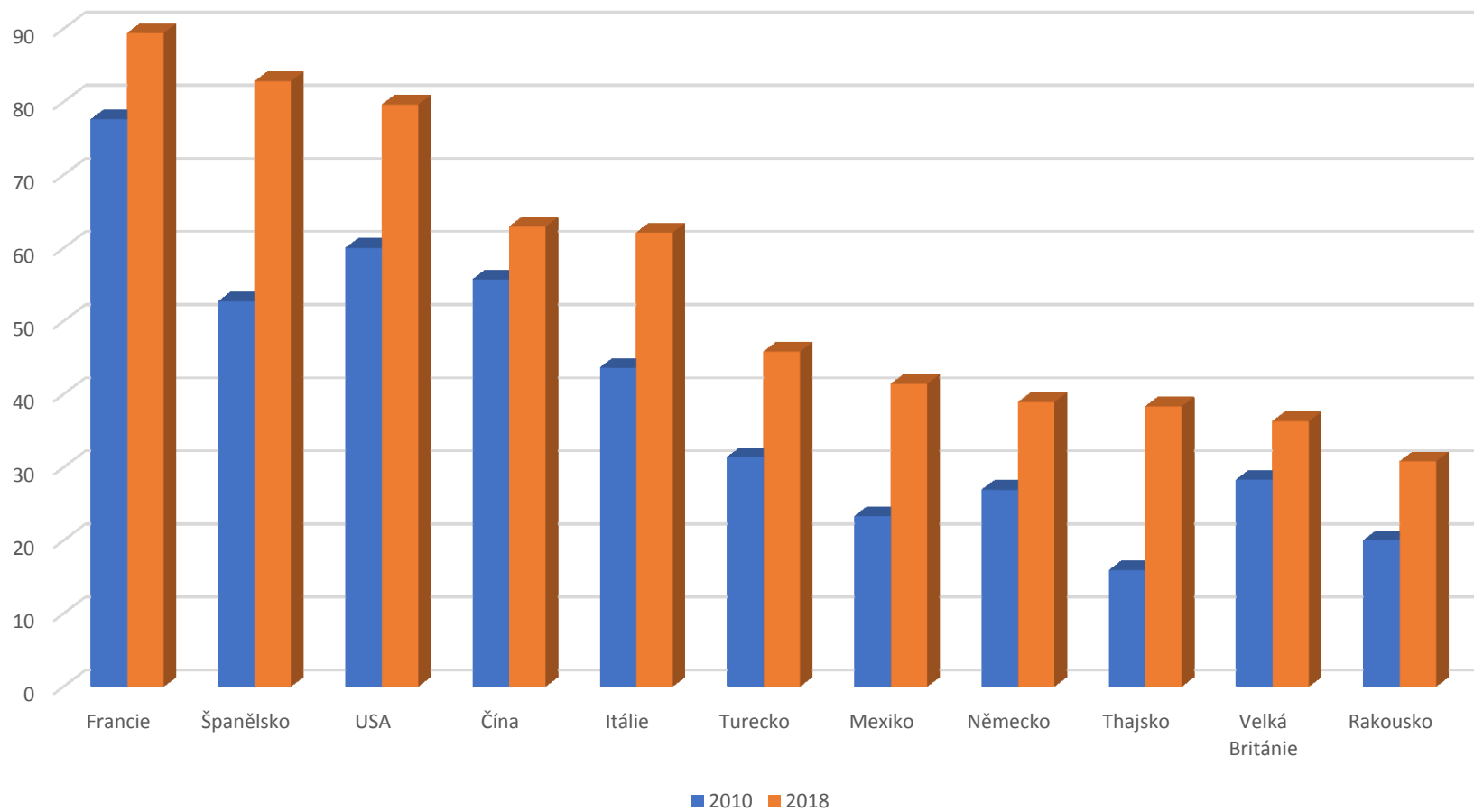
- Na rozvinuté země připadalo v roce 2016 55,5 % turistických příjezdů, na rozvojové země pak 44,5 %.
- Zajímavý je i pohled na relativní význam cestovního ruchu v národním hospodářství - posuďte sami v následujícím obrázku.

Relativní význam cestovního ruchu

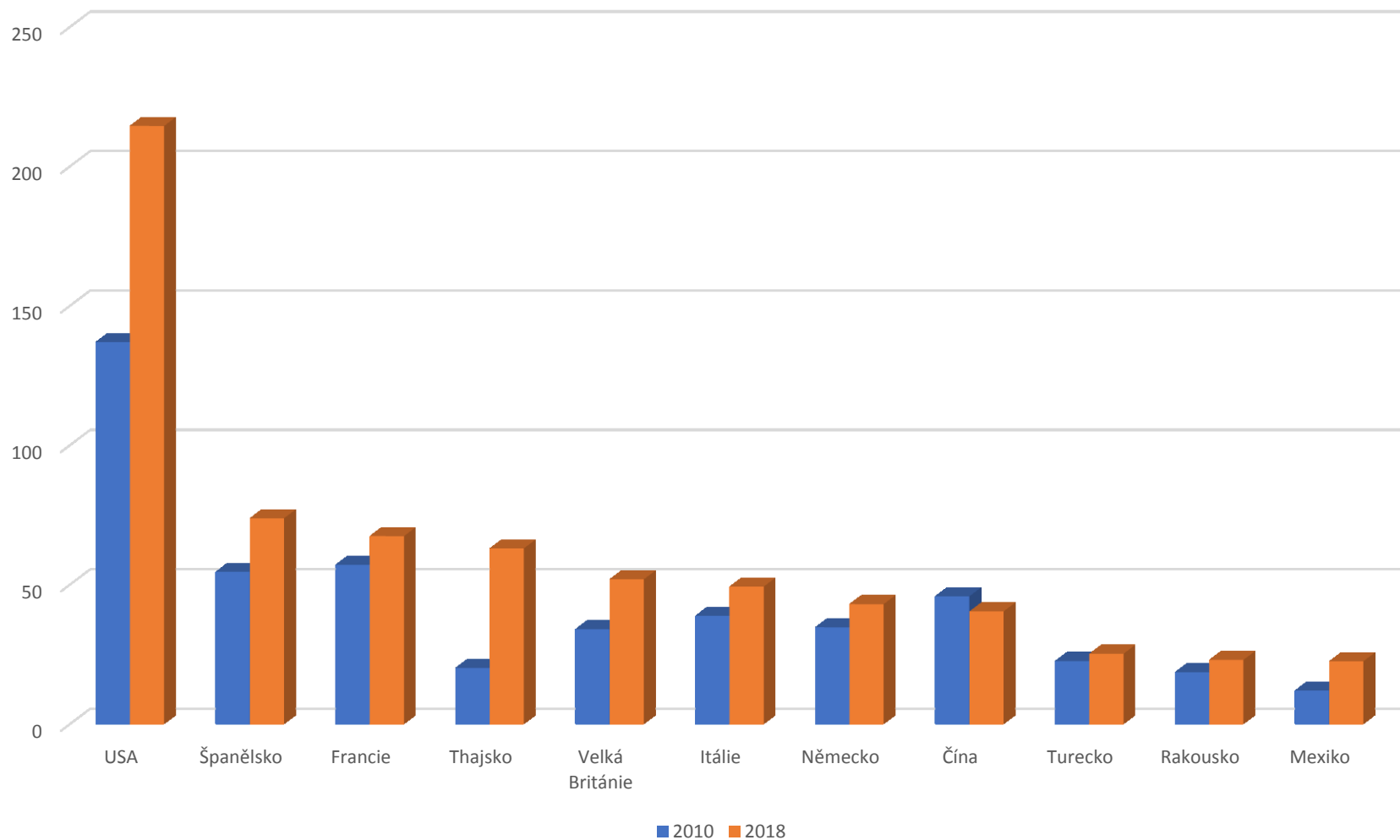
% podíl cestovního ruchu na HDP - odhad WTTC 2019

TOP 11 destinací podle mezinárodních příjezdů v mil.

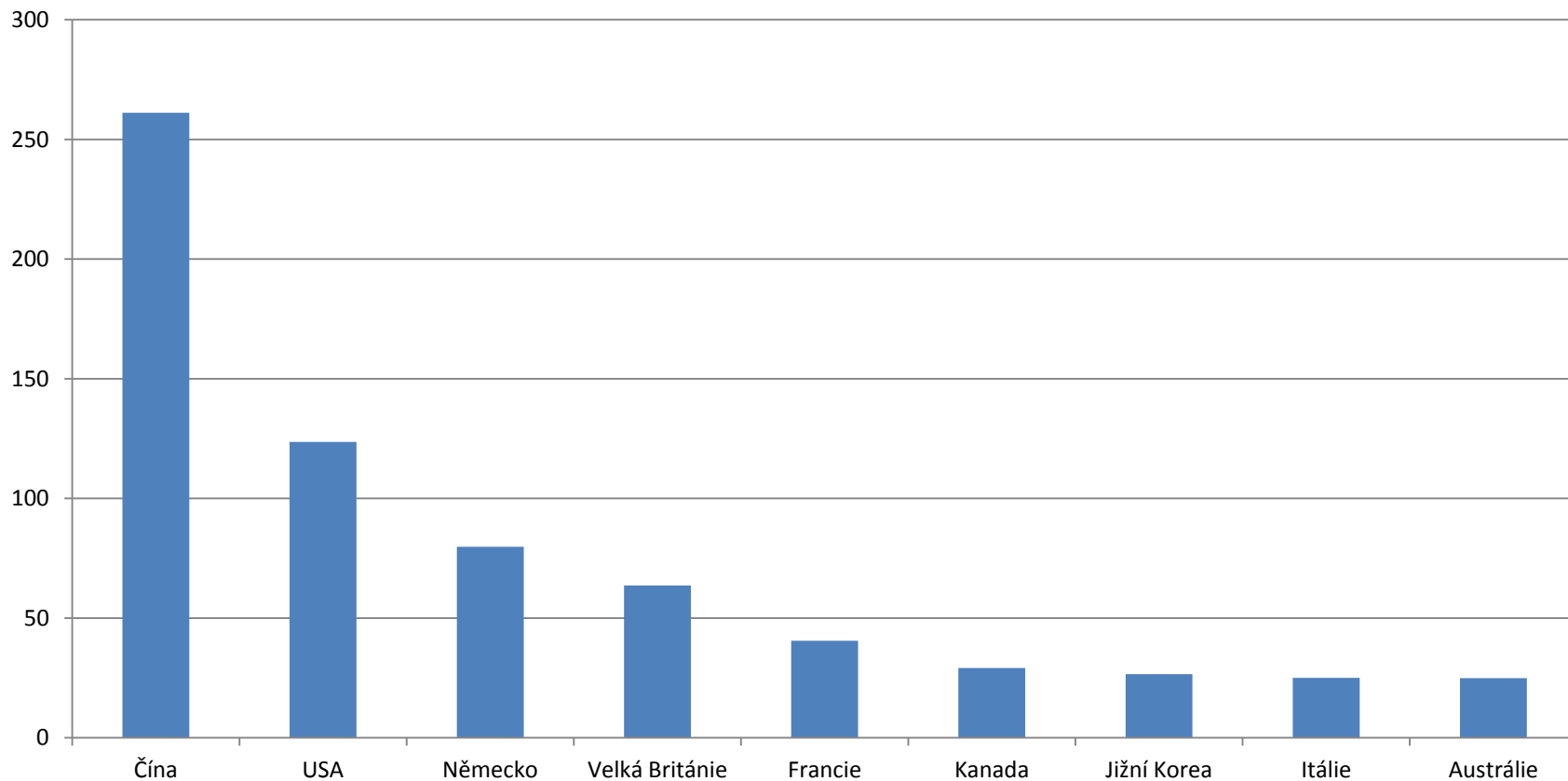

TOP destinace světa podle příjmů z mezinárodního cestovního ruchu (v mld. USD)

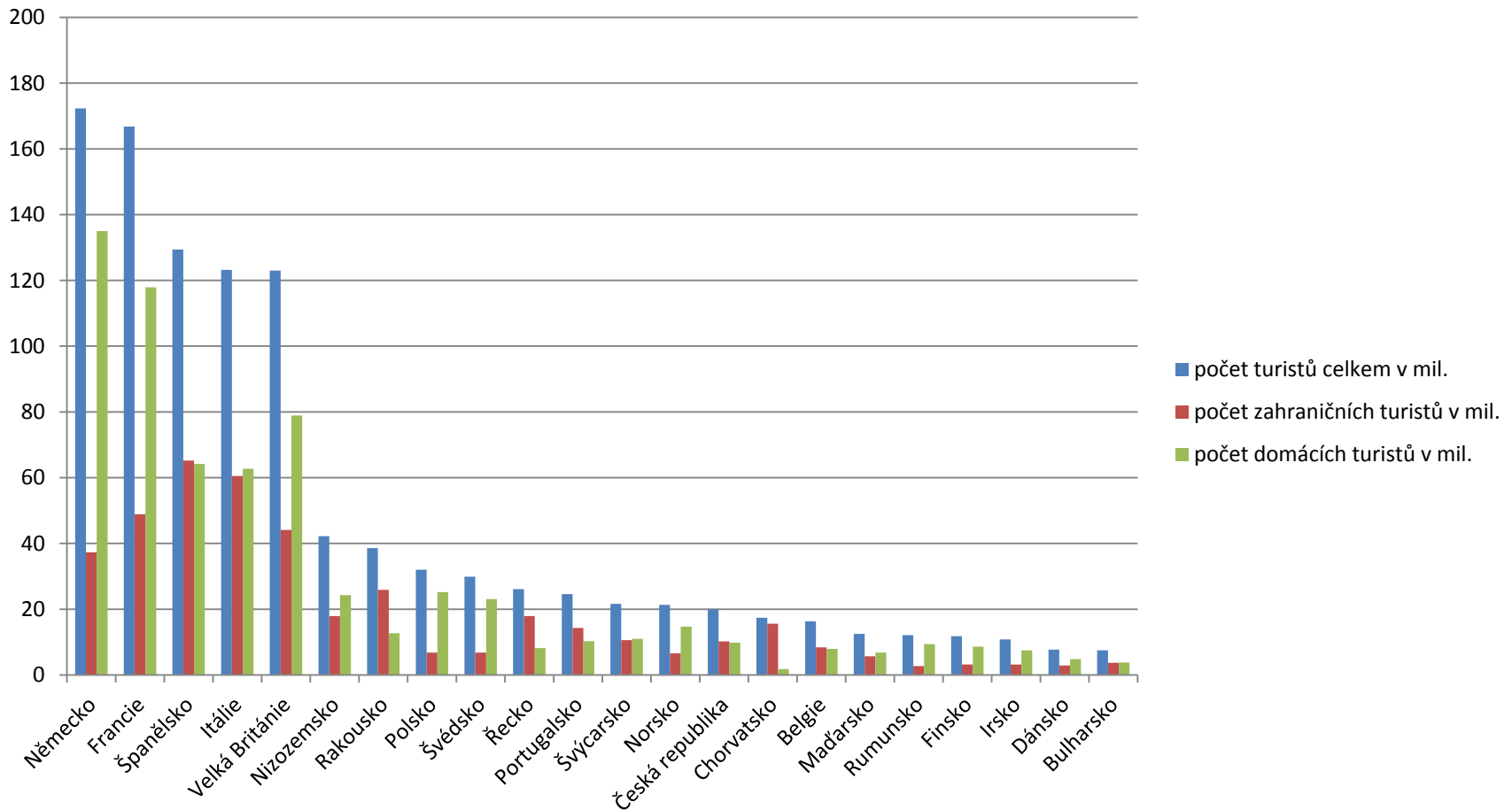

TOP destinace světa podle výdajů na mezinárodní cestovní ruch 2016

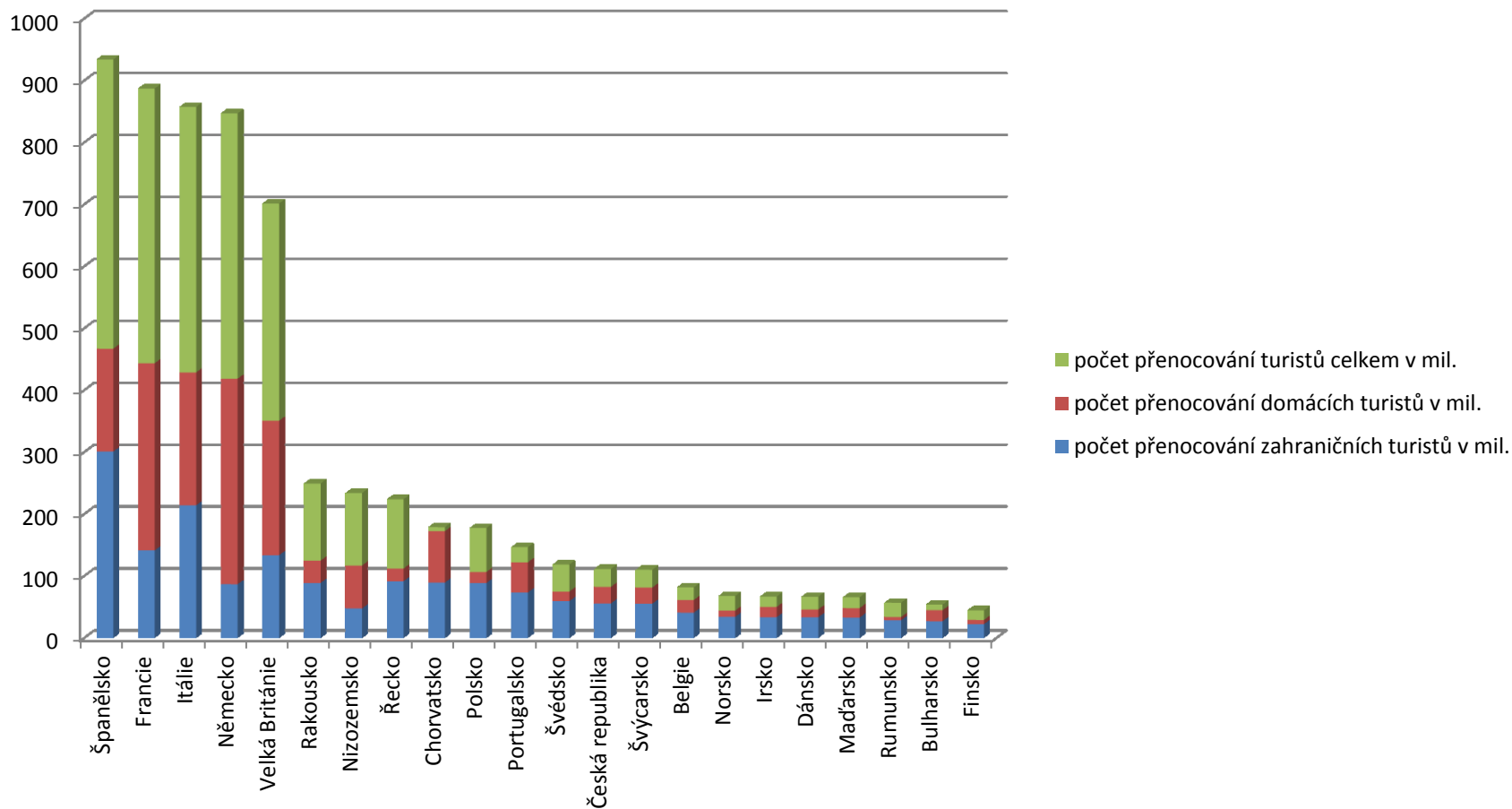
výdaje v mld. USD

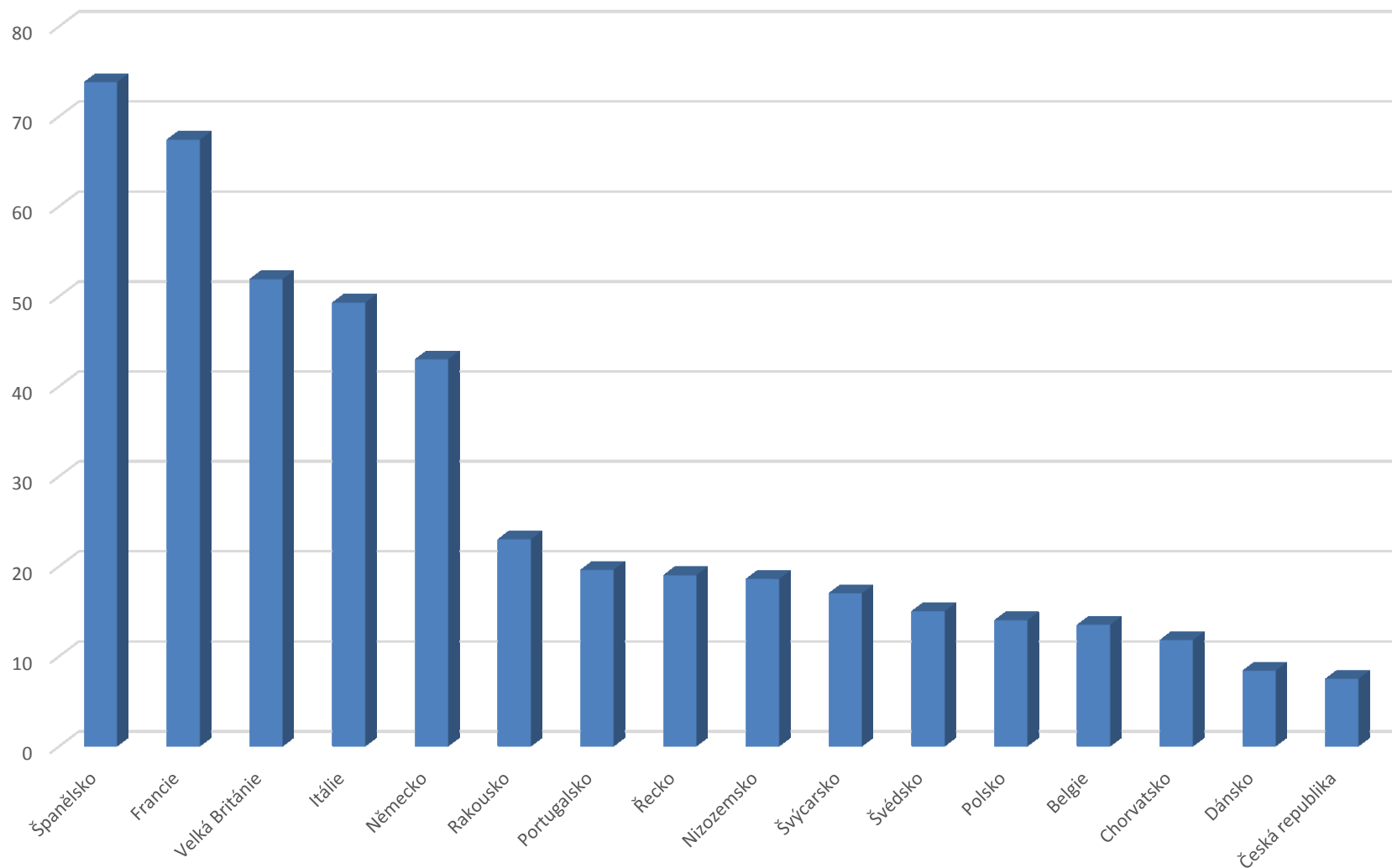
Počet domácích a zahraničních turistů ve vybraných zemích Evropy 2017

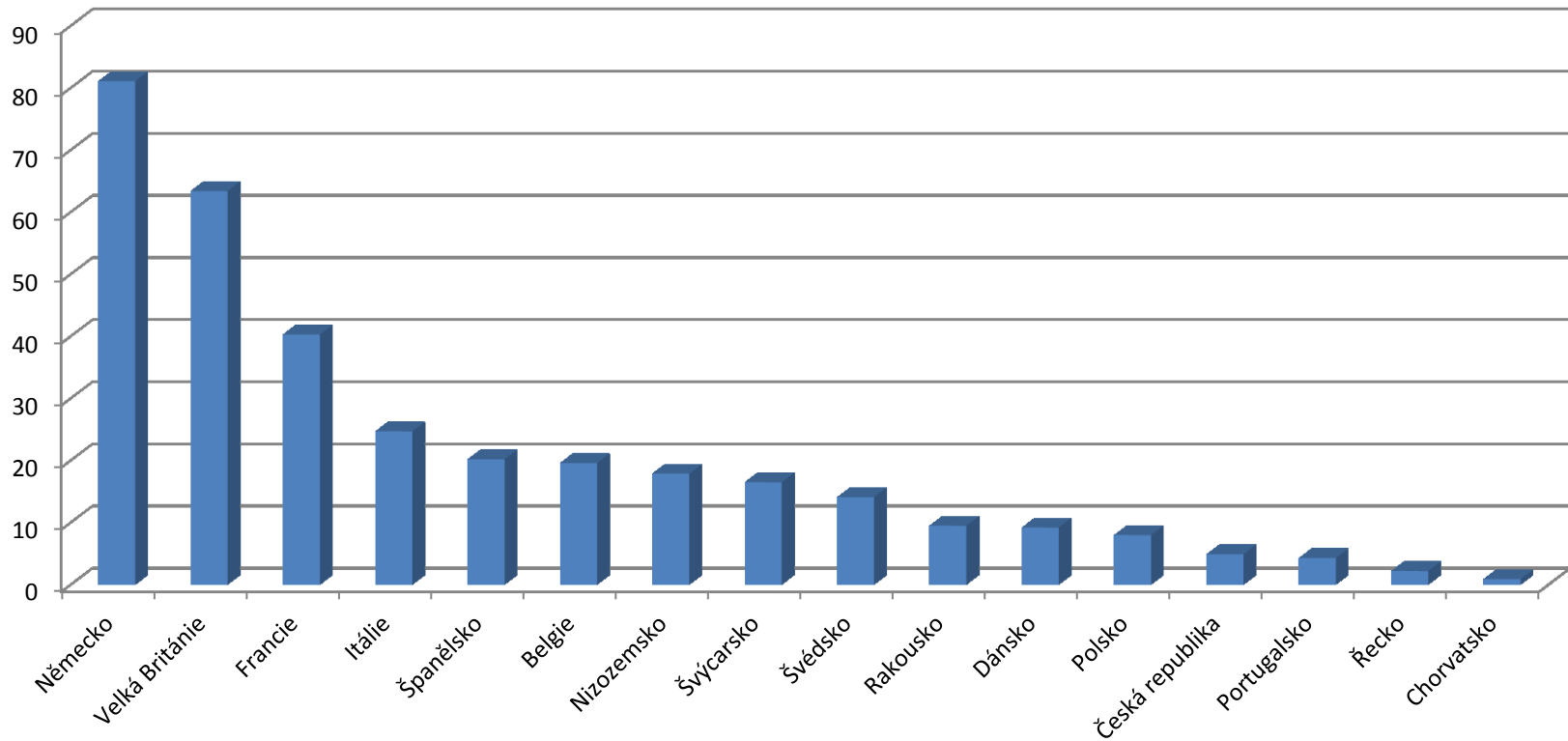
Přenocování domácích a zahraničních turistů ve vybraných zemích Evropy 2017

Příjmy z mezinárodního cestovního ruchu ve vybraných evropských zemích 2018 (v mld. USD)

Výdaje mezinárodního cestovního ruchu ve vybraných zemích Evropy 2016 (v mld. USD)

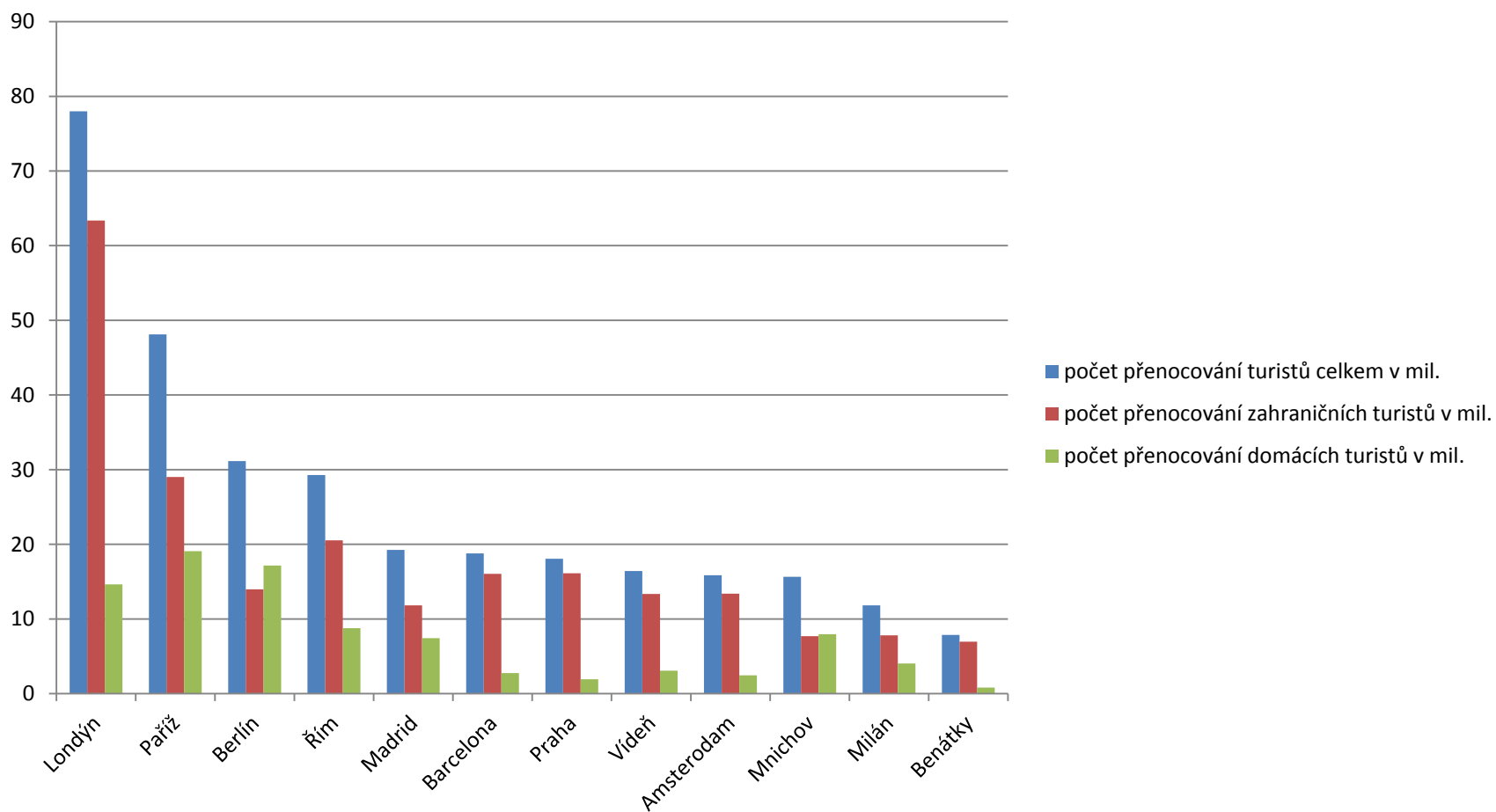

Hlavní charakteristiky evropského mezinárodního cestovního ruchu 2016-2017

- Evropa je stále nejvýznamnějším regionem světového mezinárodního cestovního ruchu. Absolutně zde rostou jak příjezdy tak příjmy, ovšem v relativním srovnání jde o dlouhodobější mírný pokles. V roce 2017 činil její podíl v příjezdech 51,1 %, v příjmech již jen 39 %.
- Nejvýznamnějšími příjezdovými subregiony UNWTO jsou v současnosti jižní/středomořská Evropa a západní Evropa.
- Kdo přijíždí do Evropy a cestuje po Evropě? Jsou to Evropané, jejich podíl činí kolem 75 %.
- Kam Evropané především cestují? Do zemí kolem Středozemního moře, cca 40 – 45 %.

- Dlouhodobějším trendem v Evropě je růst oblíbenosti a návštěvnosti evropských metropolí.
- Jaké jsou hlavní motivace při cestování?
- Jakými dopravními prostředky nejčastěji cestujeme?
- Evropské země jsou stále lídry v intenzitě mezinárodního cestování (měřeno počtem výjezdů ku počtu obyvatel).

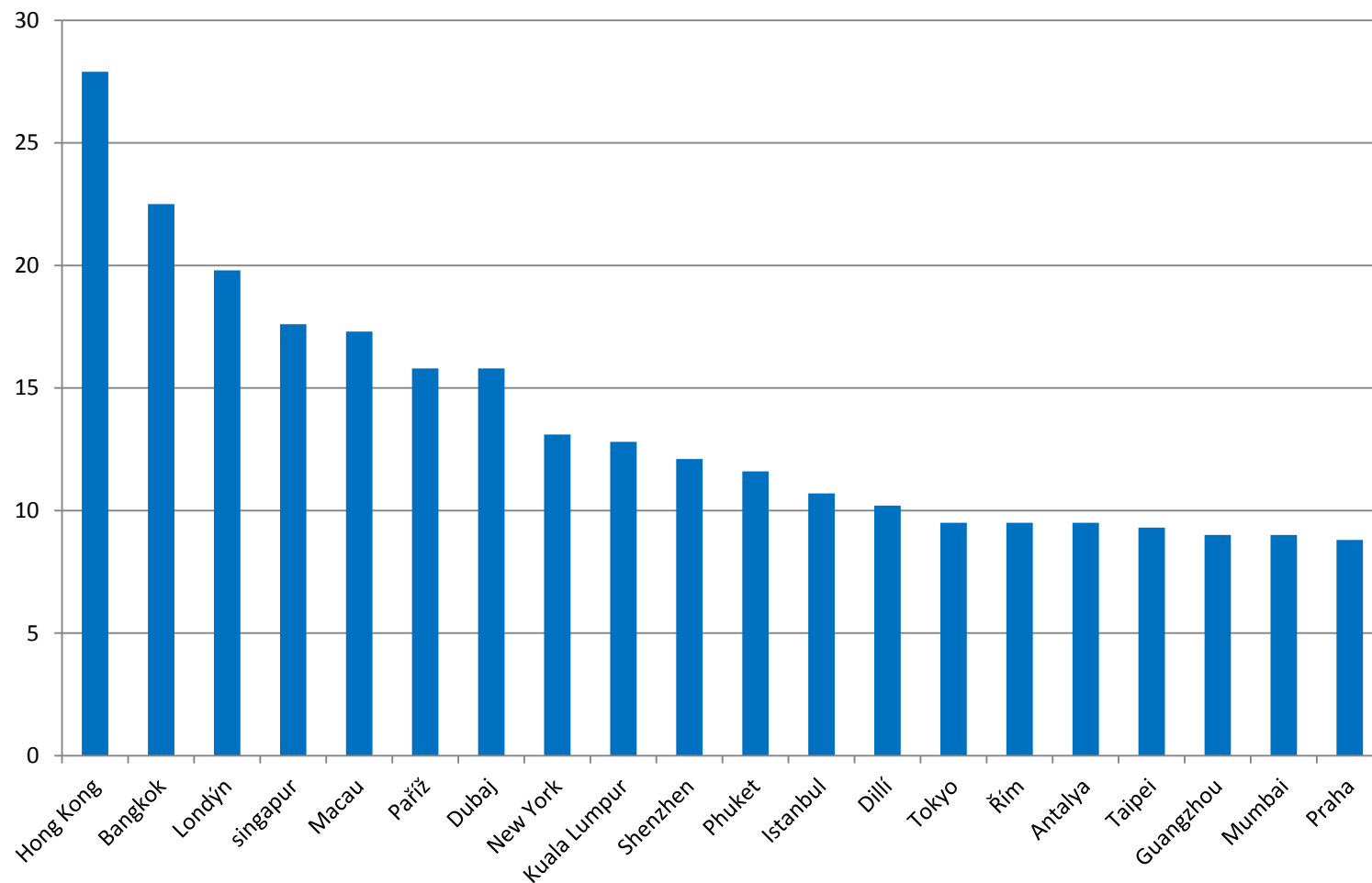
Nejnavštěvovanější města Evropy 2017

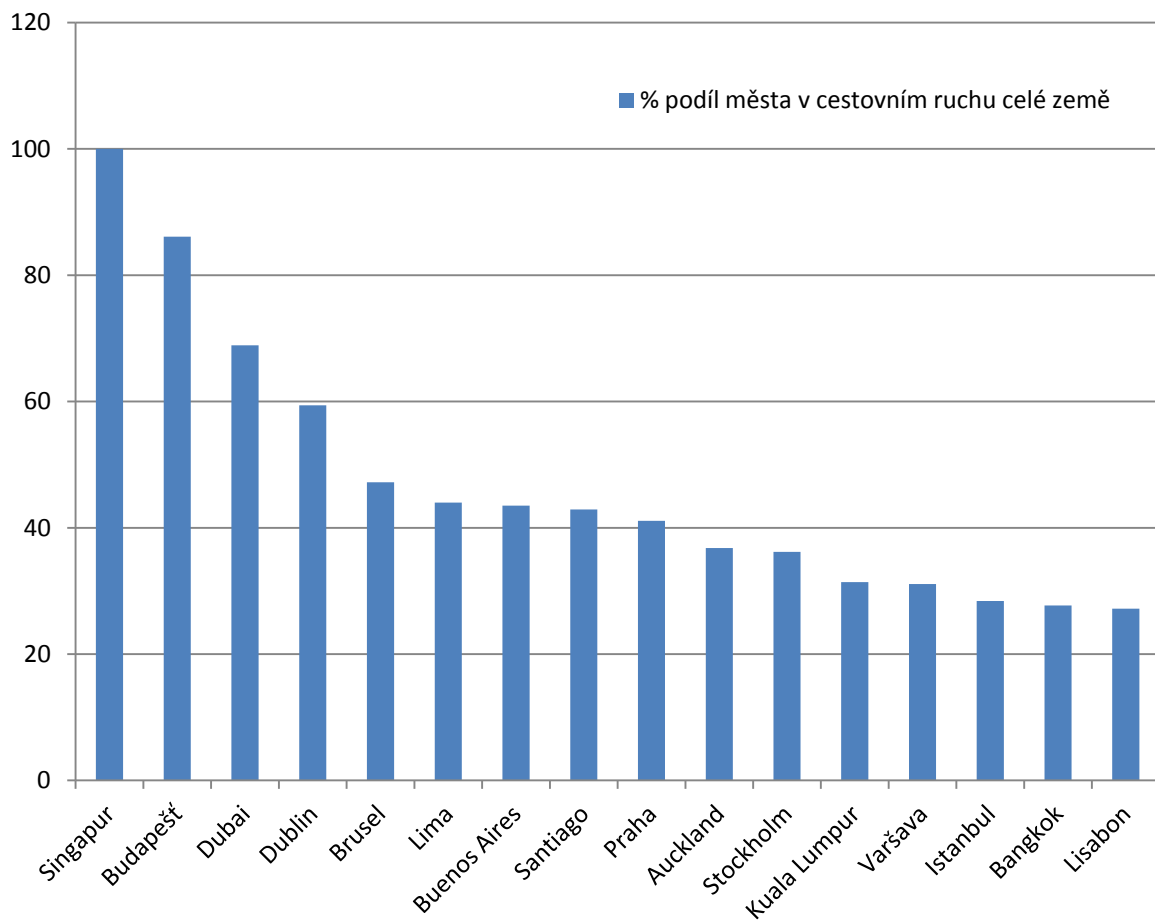
radynacestu.cz

Nejnavštěvovanější města světa 2018 (v. mil. turistů)

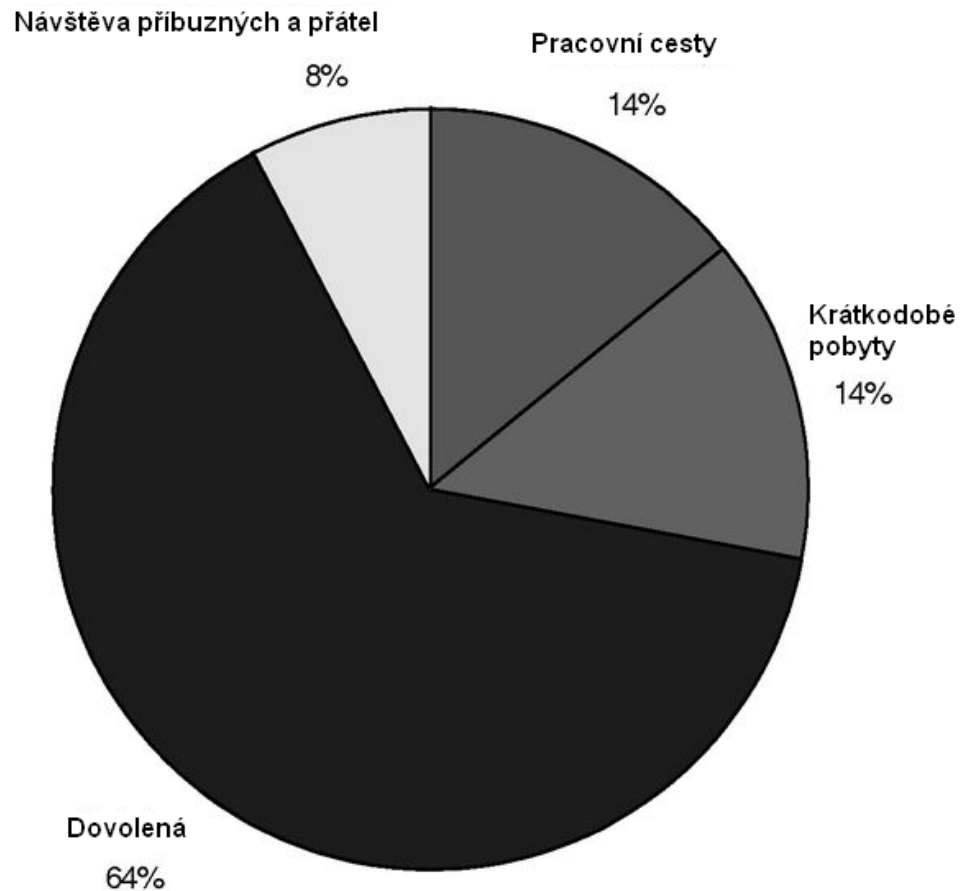

Zdroj: Most visited cities in the world

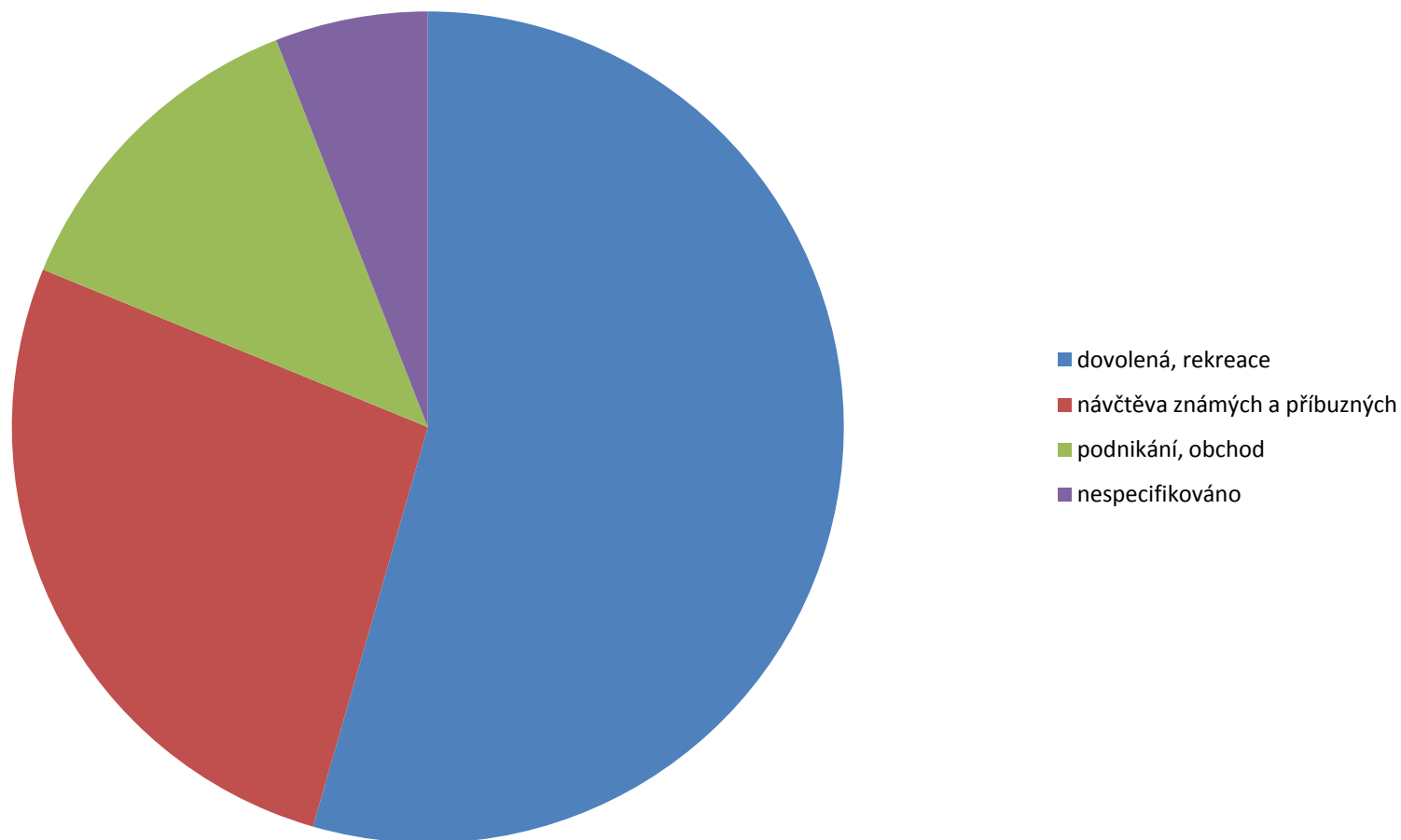
Význam města v cestovním ruchu země (2017)

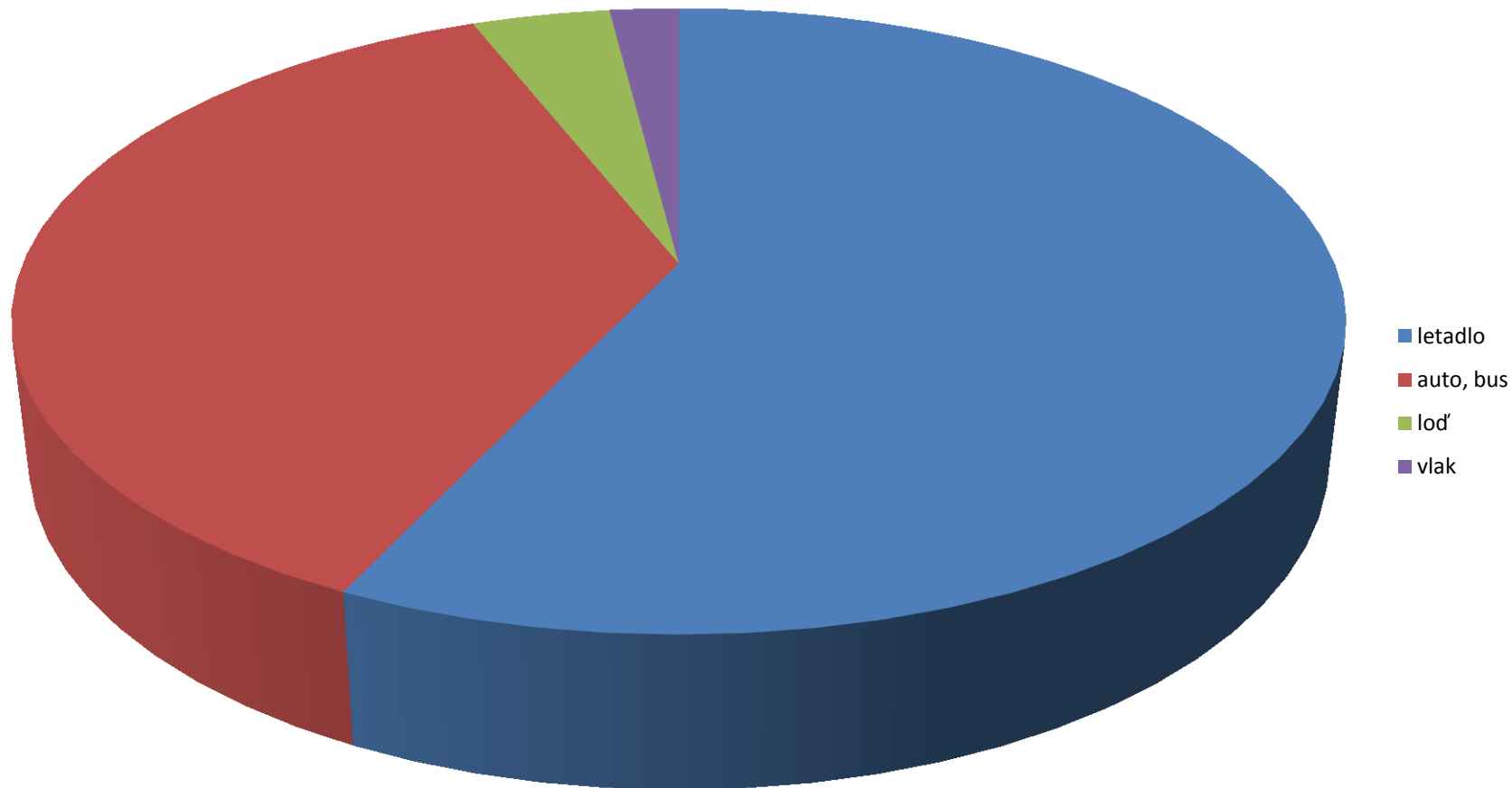
Skladba mezinárodních cest Evropanů dle motivu cestujících (1995)

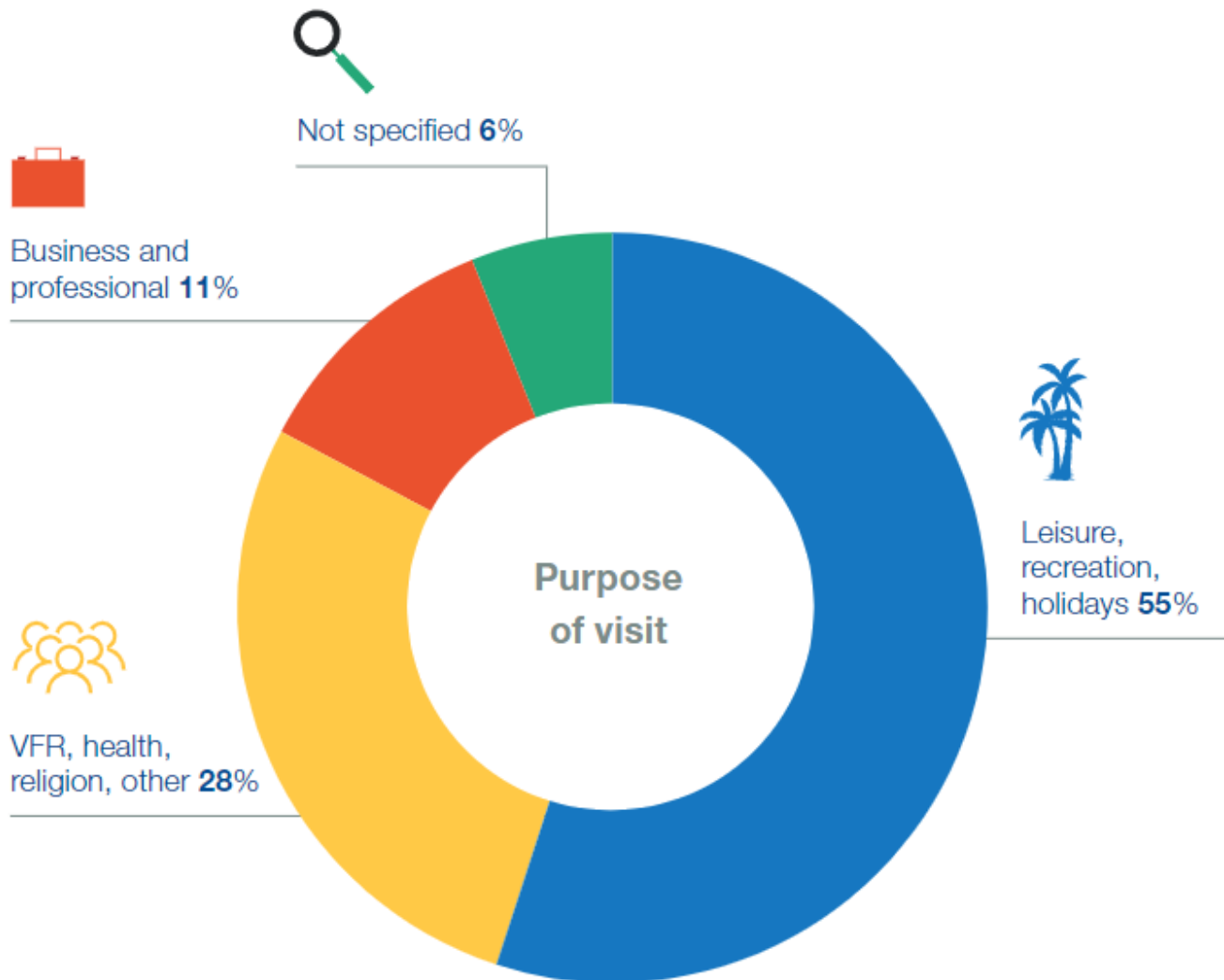

Hlavní motivy v mezinárodním cestování (2017)

Druh dopravního prostředku v mezinárodním cestování (2017)

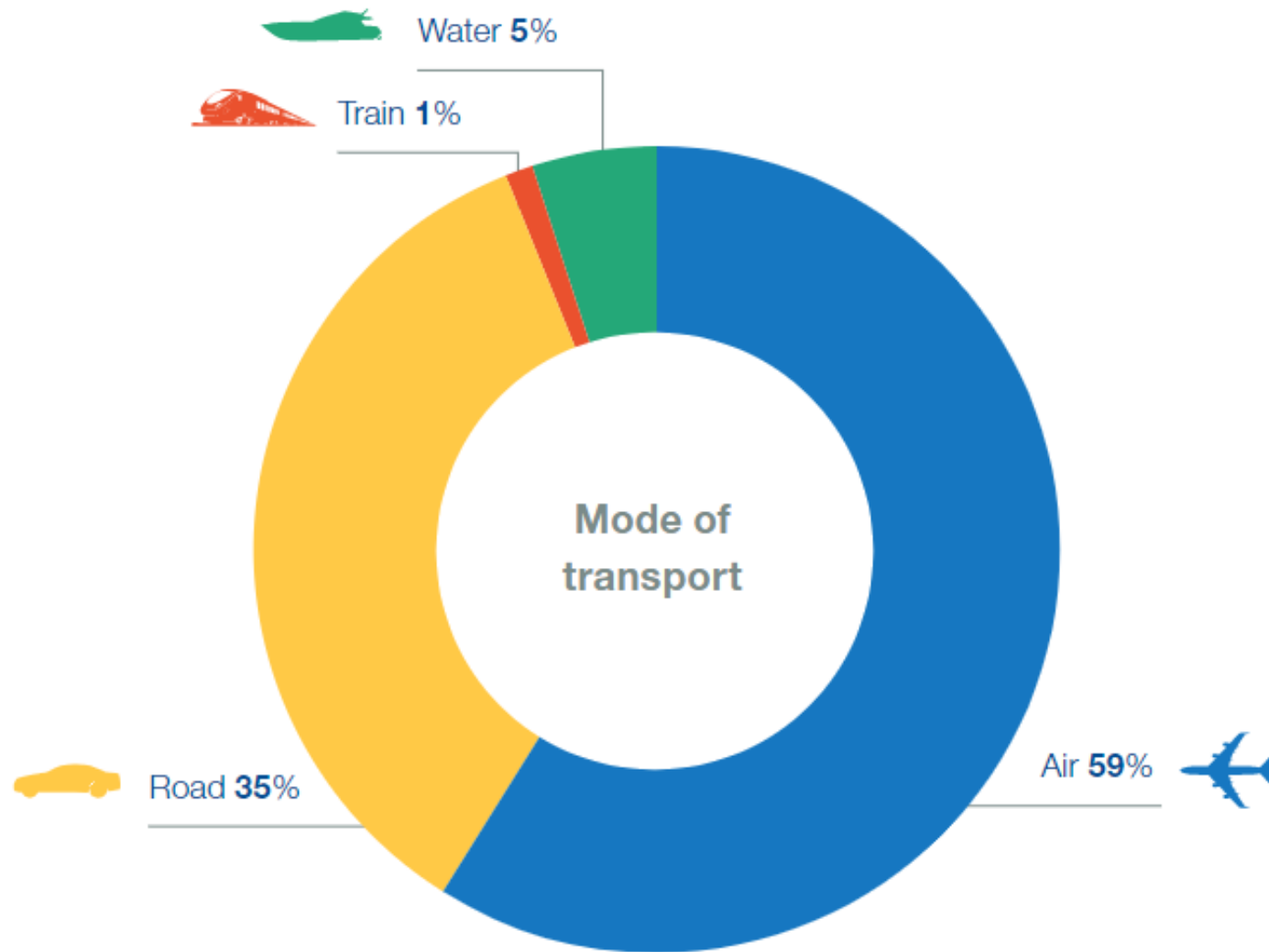

Inbound tourism by purpose of visit, 2019* (% share)

Source: World Tourism Organization (UNWTO).

Data as of November 2020.

* Provisional data.

Inbound tourism by mode of transport, 2019* (% share)

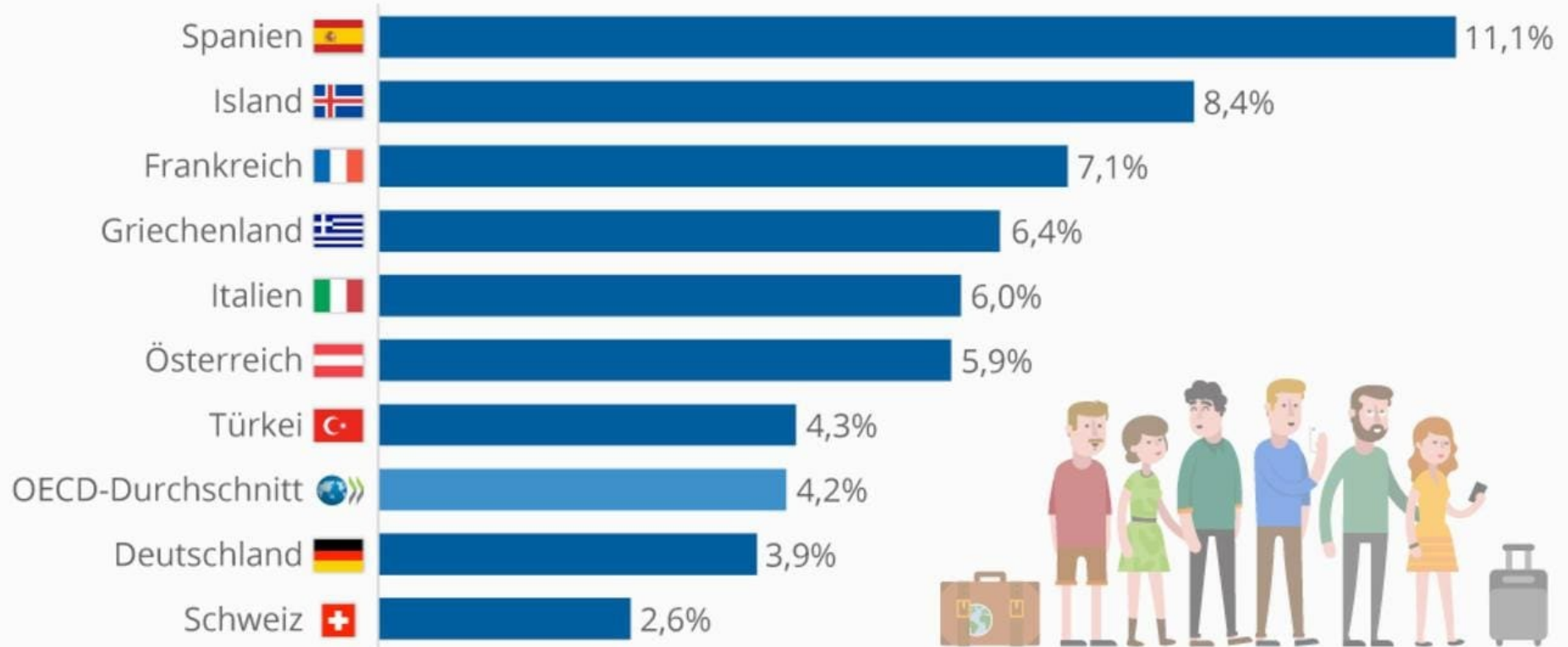
Source: World Tourism Organization (UNWTO).

Data as of November 2020.

* Provisional data.

Wirtschaftsfaktor Tourismus

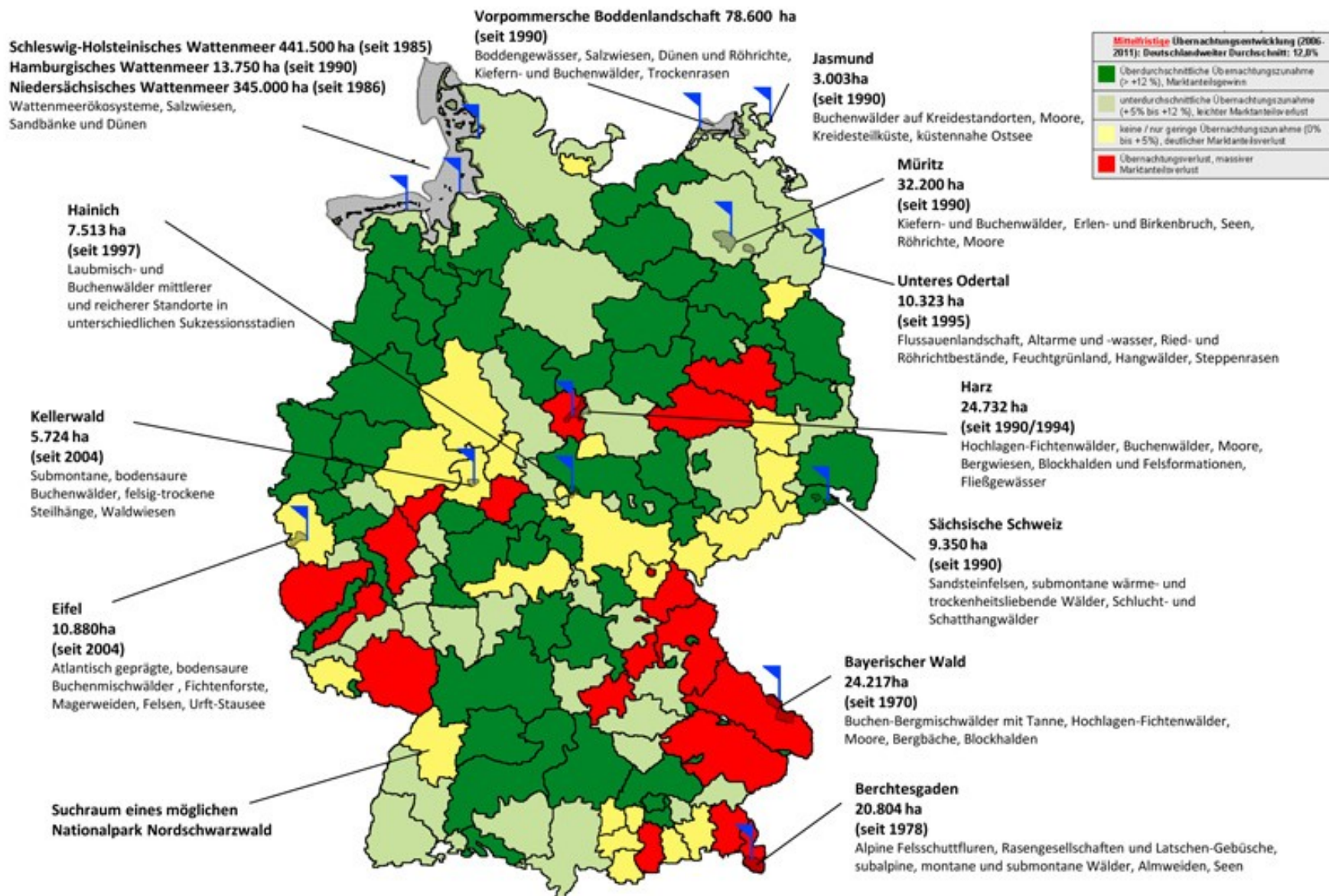
Anteil des Tourismus am BIP in ausgewählten Ländern (2016)

@Statista.com

Quelle: OECD

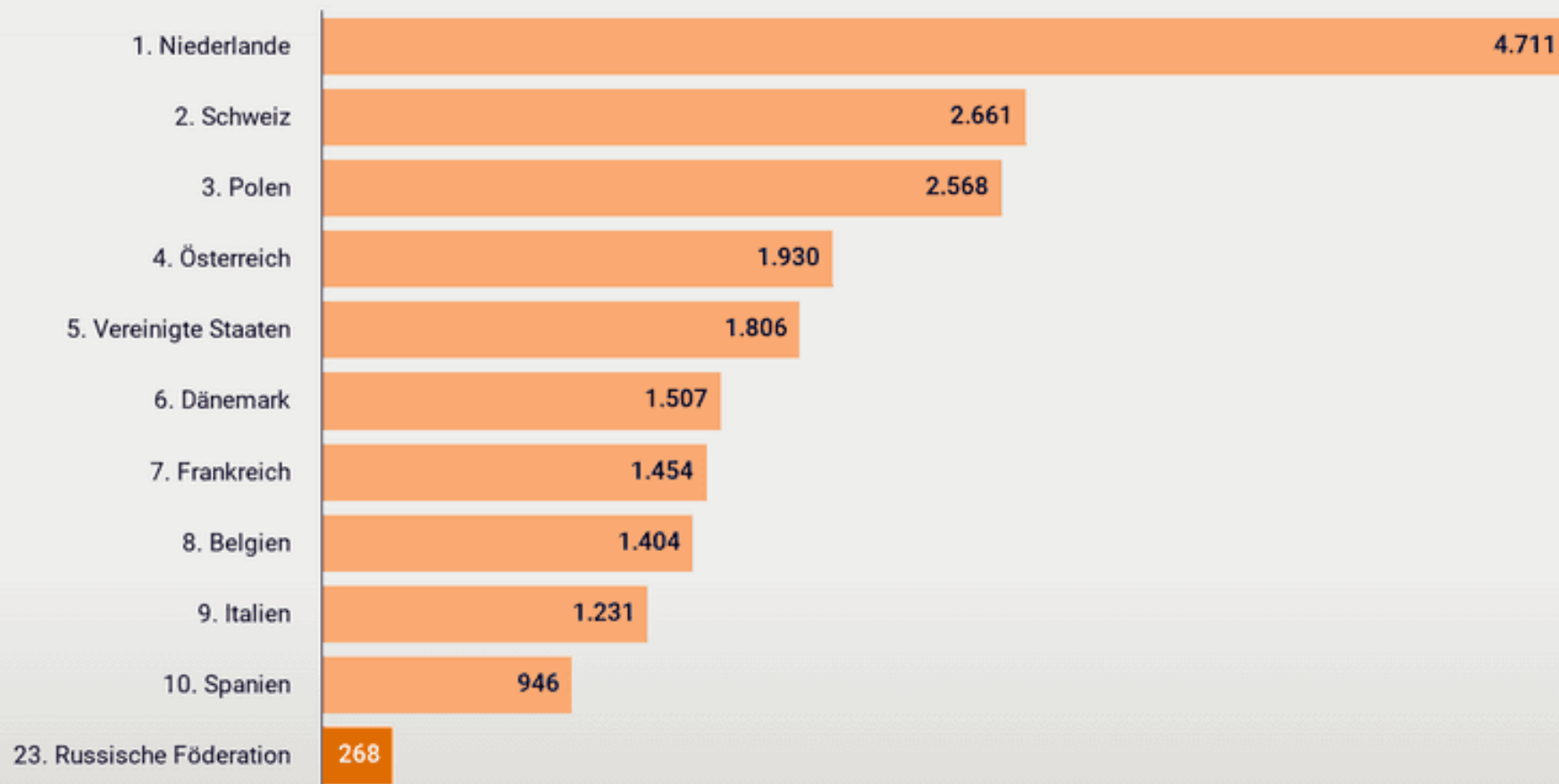
Übernachtungsentwicklung in Regionen deutscher Nationalparke (2006-2011)

Übernachtungen von Gästen aus dem Ausland in Deutschland, 2021

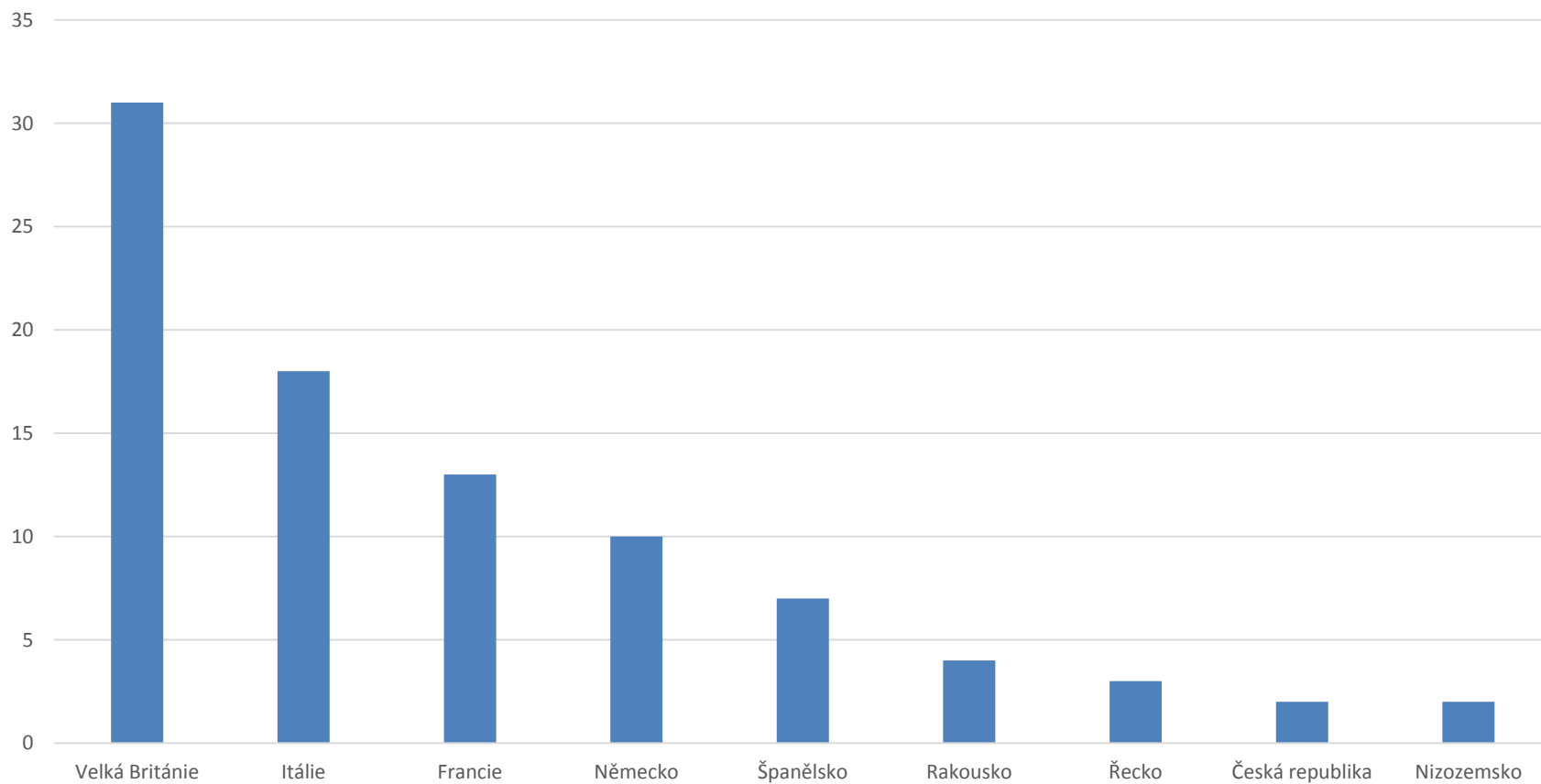

nach häufigsten Herkunftsländern; in Tausend

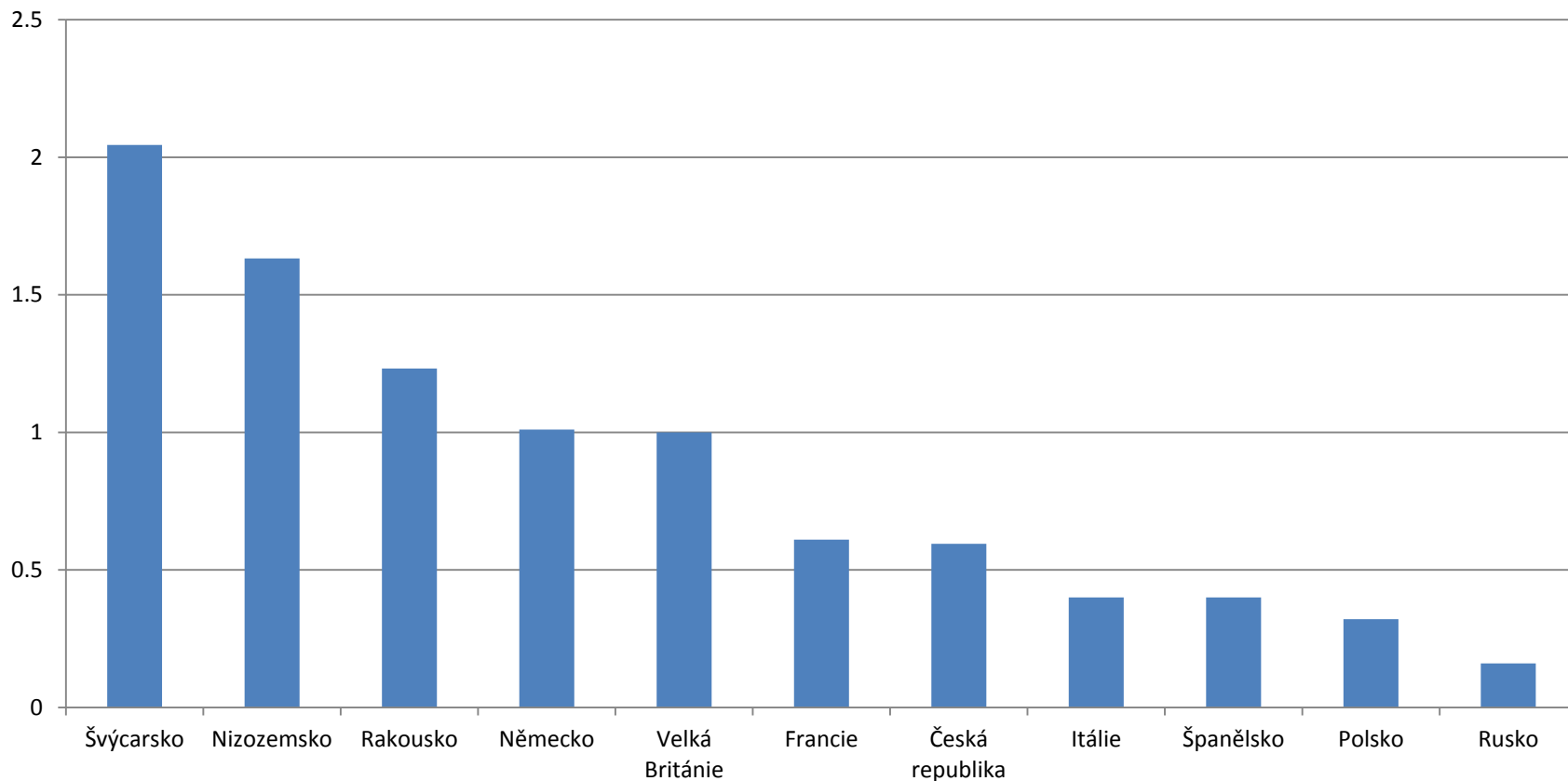
Čínští turisté v Evropě 2016 (celkem cca 10 mil.)

rozložení v %

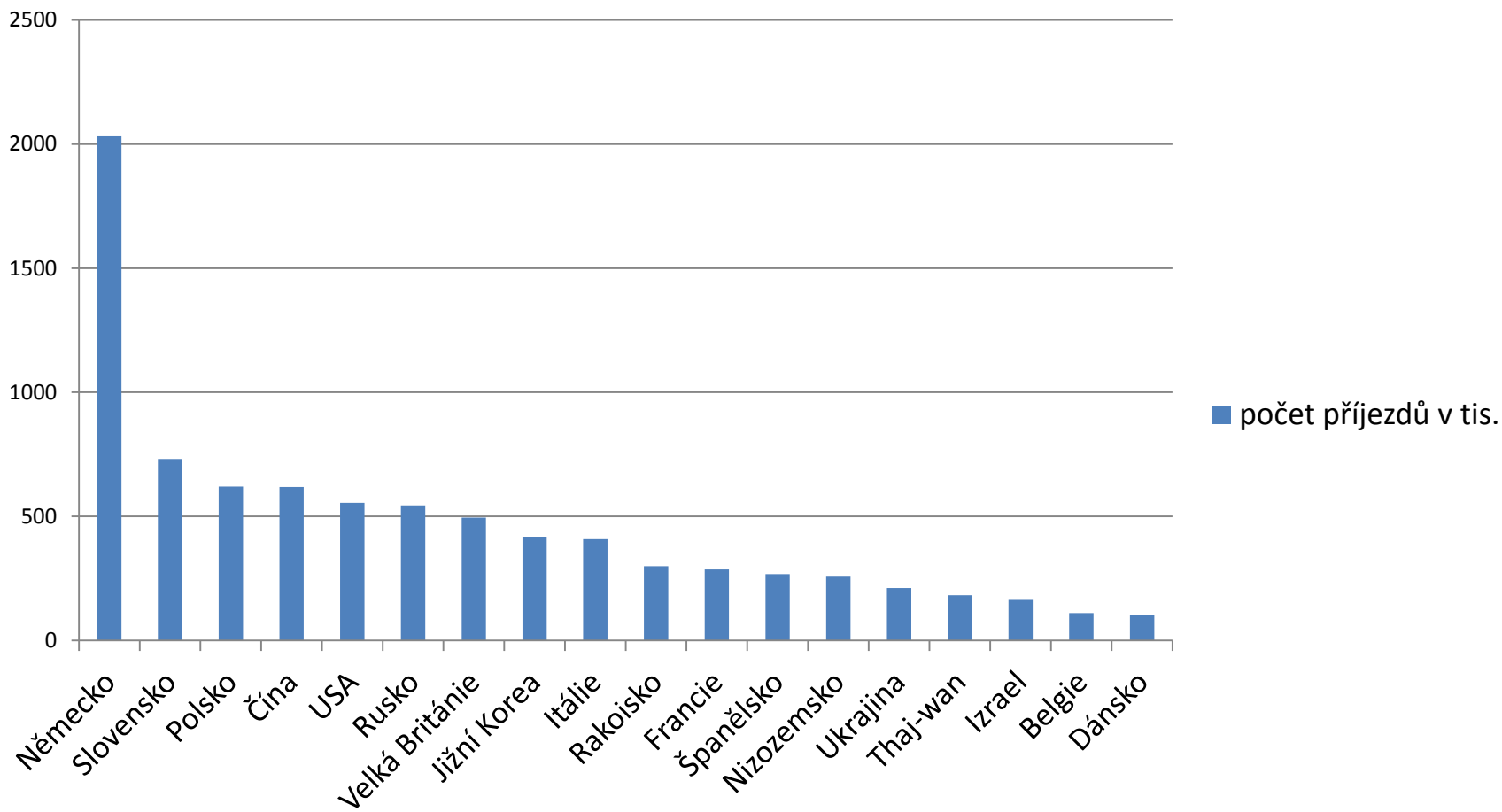
Intenzita mezinárodního cestování vybraných evropských zemí 2015

počet výjezdů do zahraničí/počet obvatel

Zdroj: Yearbook of Tourism Statistics, Data 2017

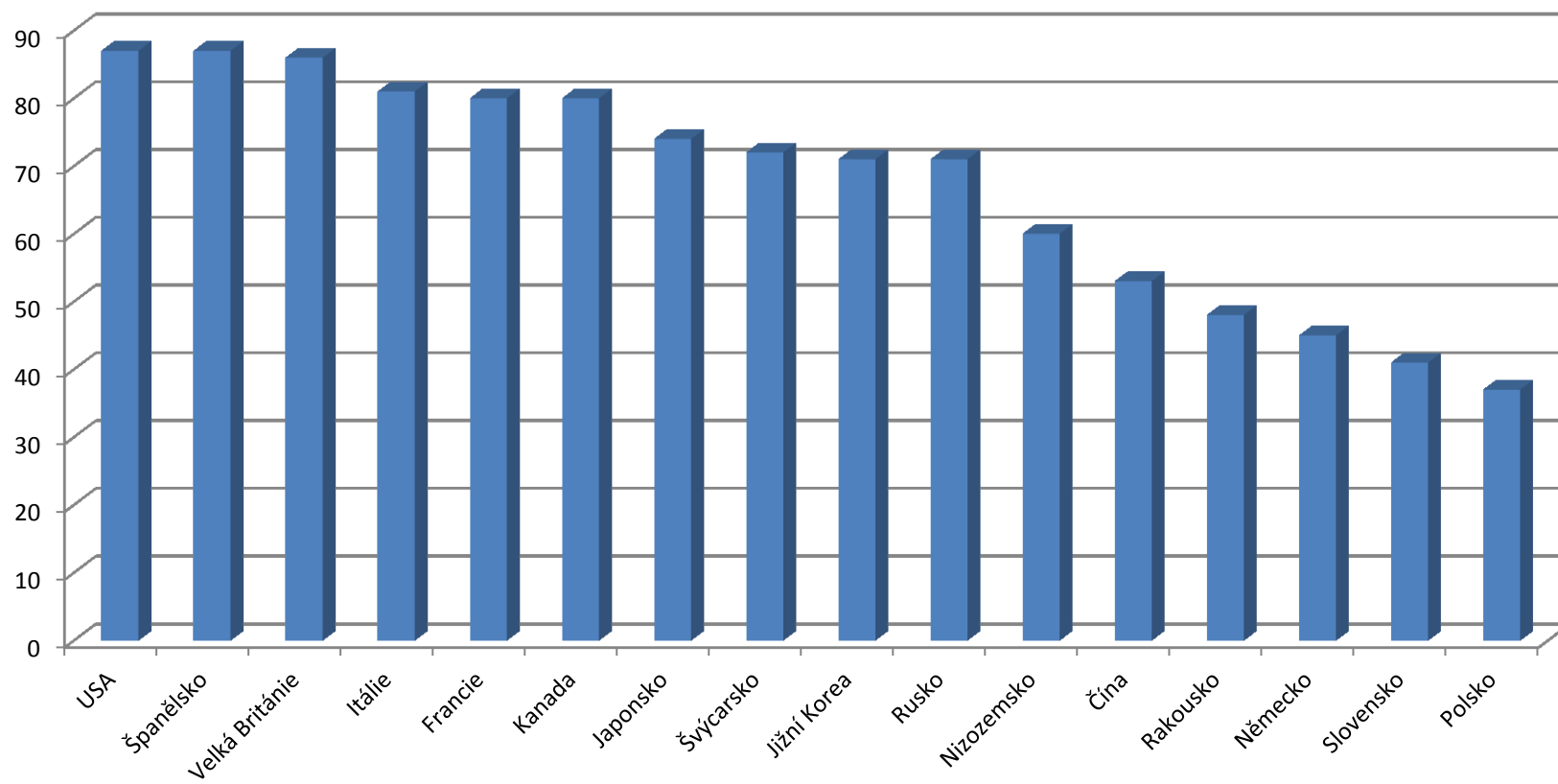
TOP země příjezdového cestovního ruchu do České republiky (2018)

Zdroj: Yearbook of Tourism Statistics, Data 2020

Příjezdový cestovní ruch do ČR 2018

% zahraničních hostů směřujících do Prahy

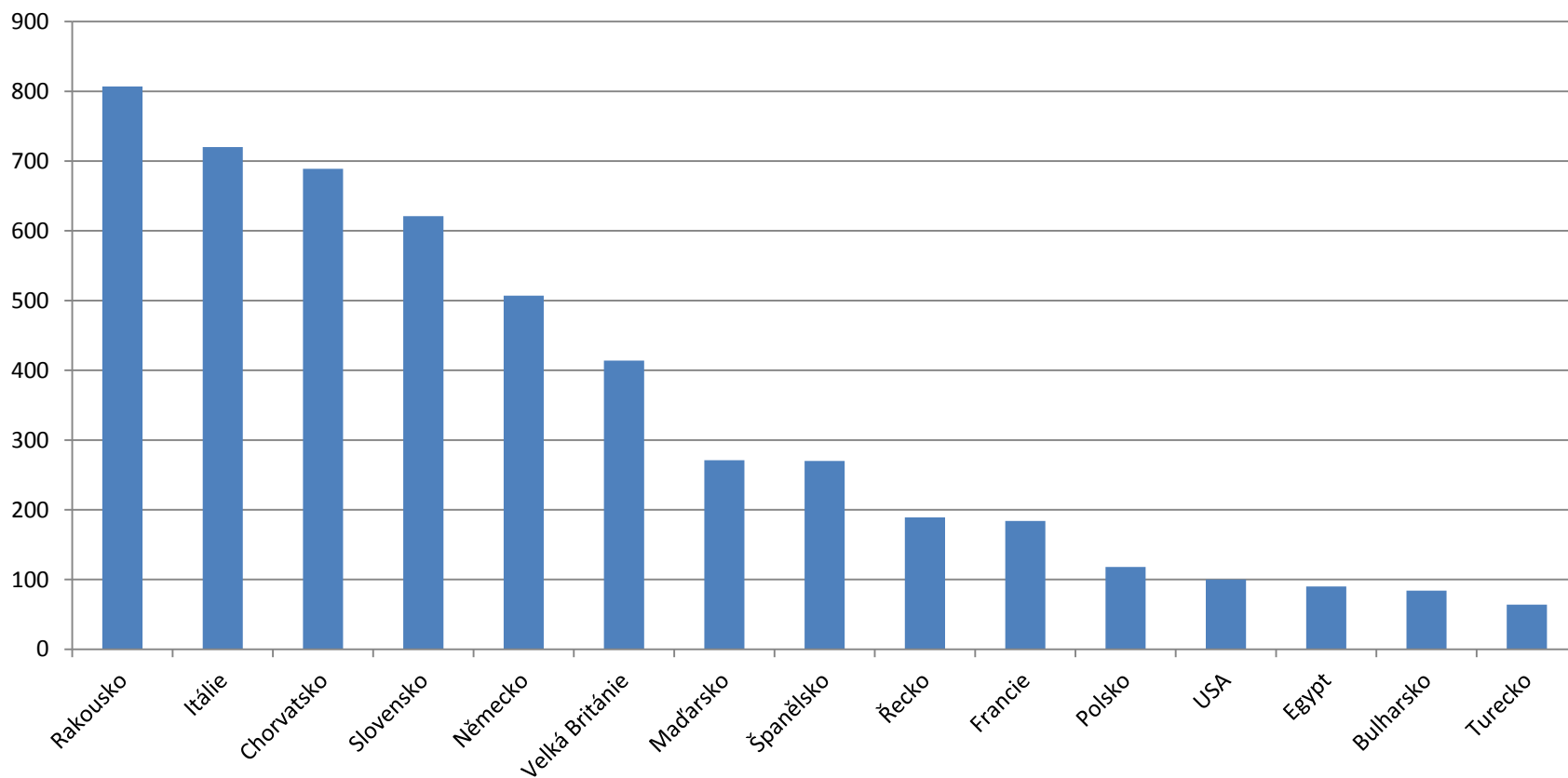

Cíl poznání a zážitků

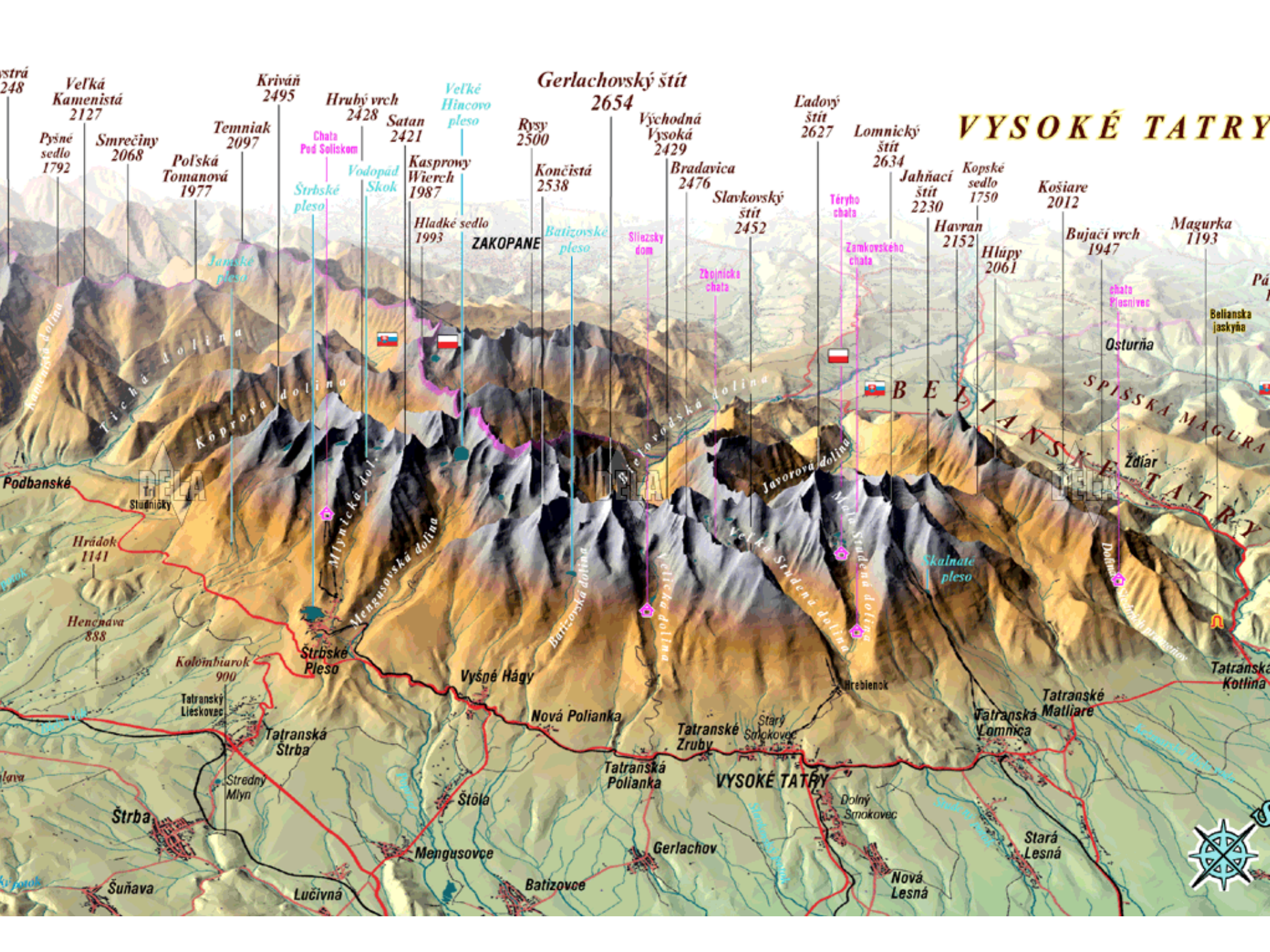

Výjezdový cestovní ruch ČR 2016

výjezdy v tis.

VYSOKÉ TATRY

ostrá 248

Veľká Kamenistá 2127

Kriváň 2495

Hrubý vrch 2428

Gerlachovský štít 2654

Ladový štít 2627

Lomnický štít 2634

Jahnáci štít 2230

Košiare 2012

Magurka 1193

Pysné sedlo 1792

Smrečiny 2068

Temniak 2097

Chata Pod Soliskom

Satan 2421

Kasprový Wierch 1987

Rysy 2500

Končistá 2538

Východná Vysoká 2429

Bradavica 2476

Slavkovský štít 2452

Téryho chata

Zámkovského chata

Havran 2152

Hľupy 2061

Bujačí vrch 1947

Srbské pleso

Vodopád Skok

Hladké sedlo 1993

ZAKOPANE

Batizovské pleso

Sliozský dom

Zbojnícka chata

Zámkovského chata

Havran 2152

Hľupy 2061

Bujačí vrch 1947

Osturná

Bellianska jaskyňa

Podbanské

Tri Studničky

Hrádok 1141

Hencľava 888

Kolombatárook 900

Strbské Pleso

Vysné Hágy

Nová Polianka

Tatranské Zruby

VYSOKÉ TATRY

Hrebienok

Tatranské Matliare

Tatranská Lomnica

Tatranská Kotlina

Štrba

Stredný Mlýn

Tatranská Štrba

Štola

Mengusovce

Nová Polianka

Batizovce

Gerlachov

Starý Smokovec

Dolný Smokovec

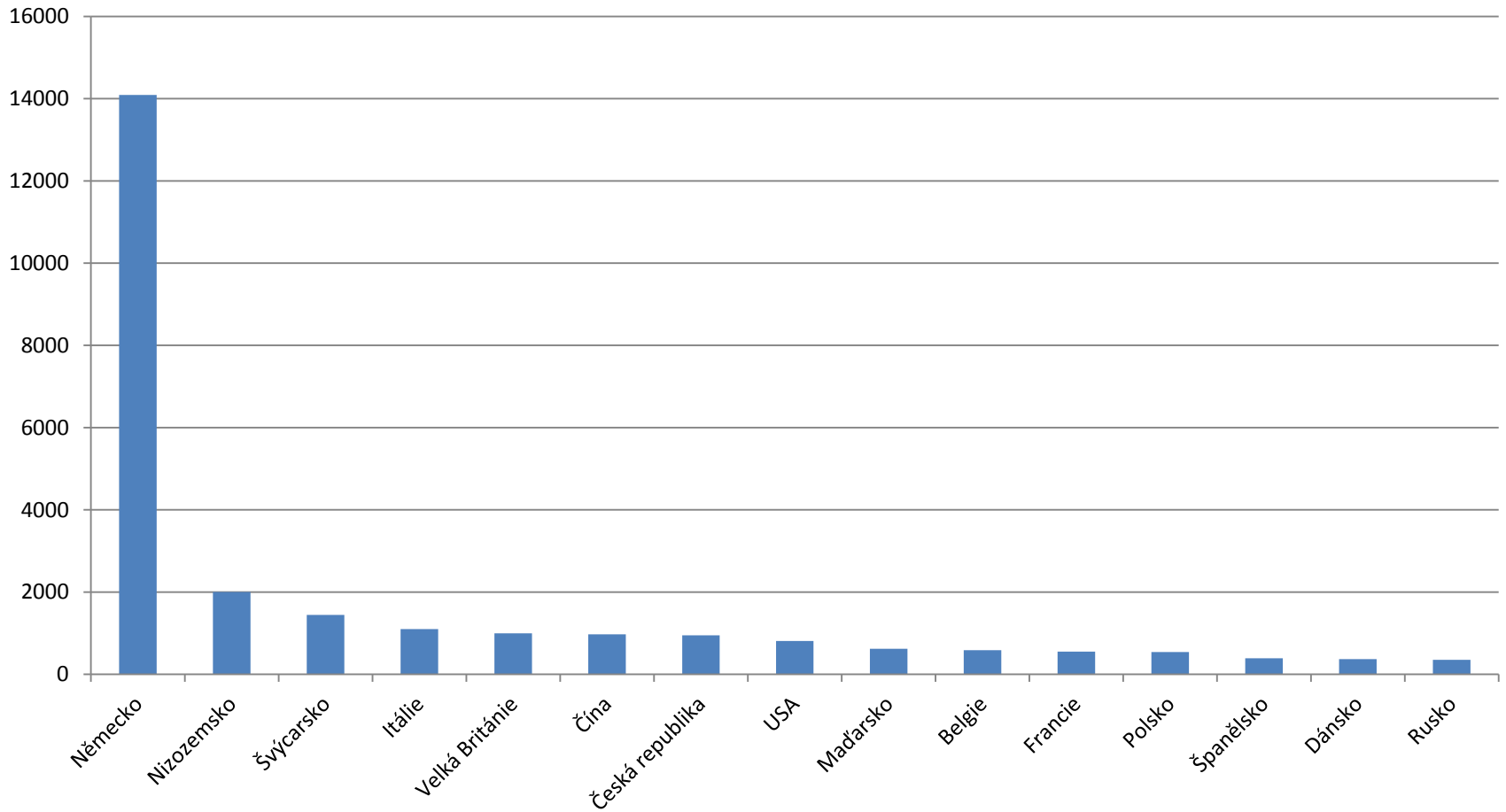
Stará Lesná

Šuňava

Lucivná

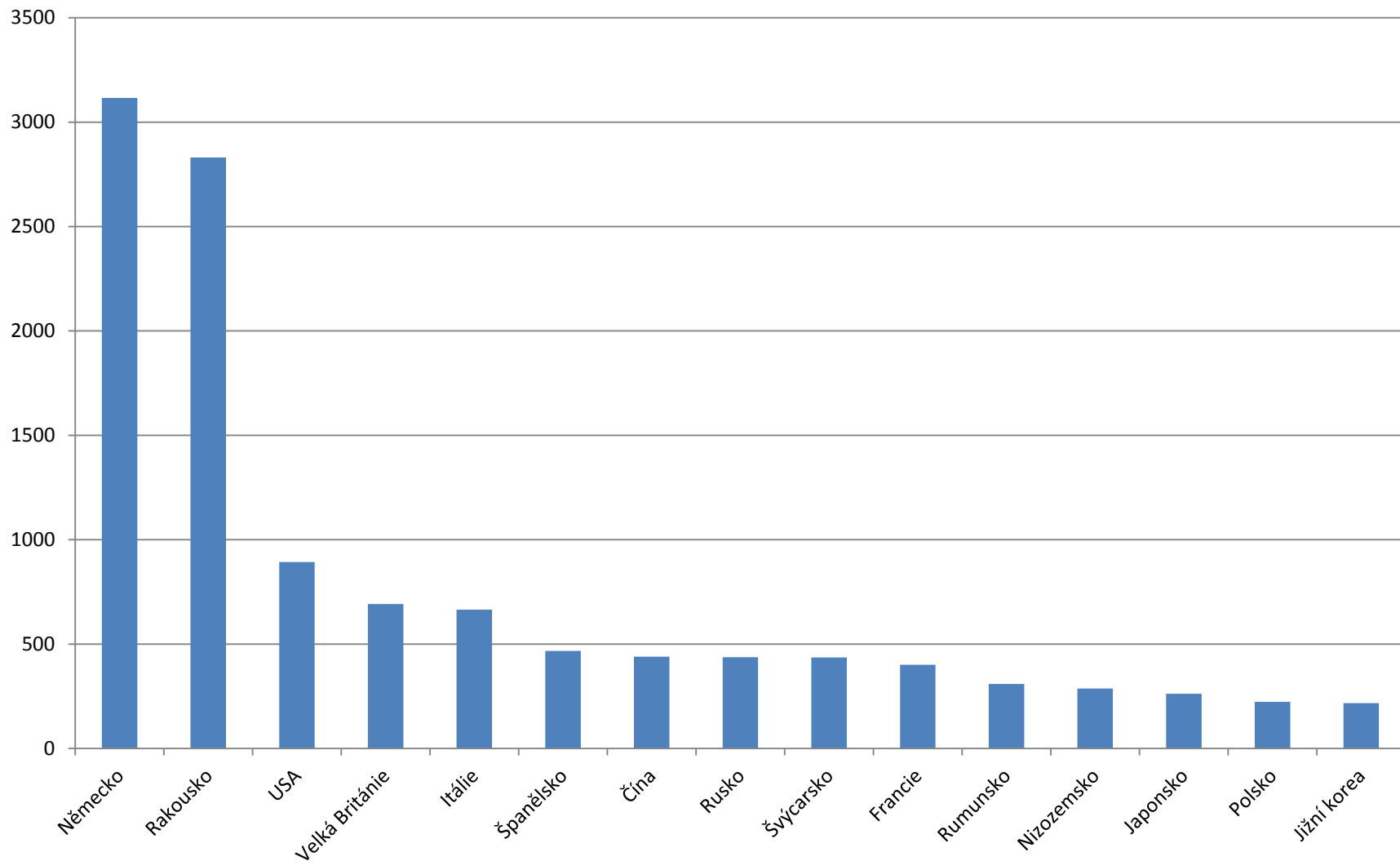
Příjezdy TOP zdrojových zemí do Rakouska 2018 (v tis. příjezdů)

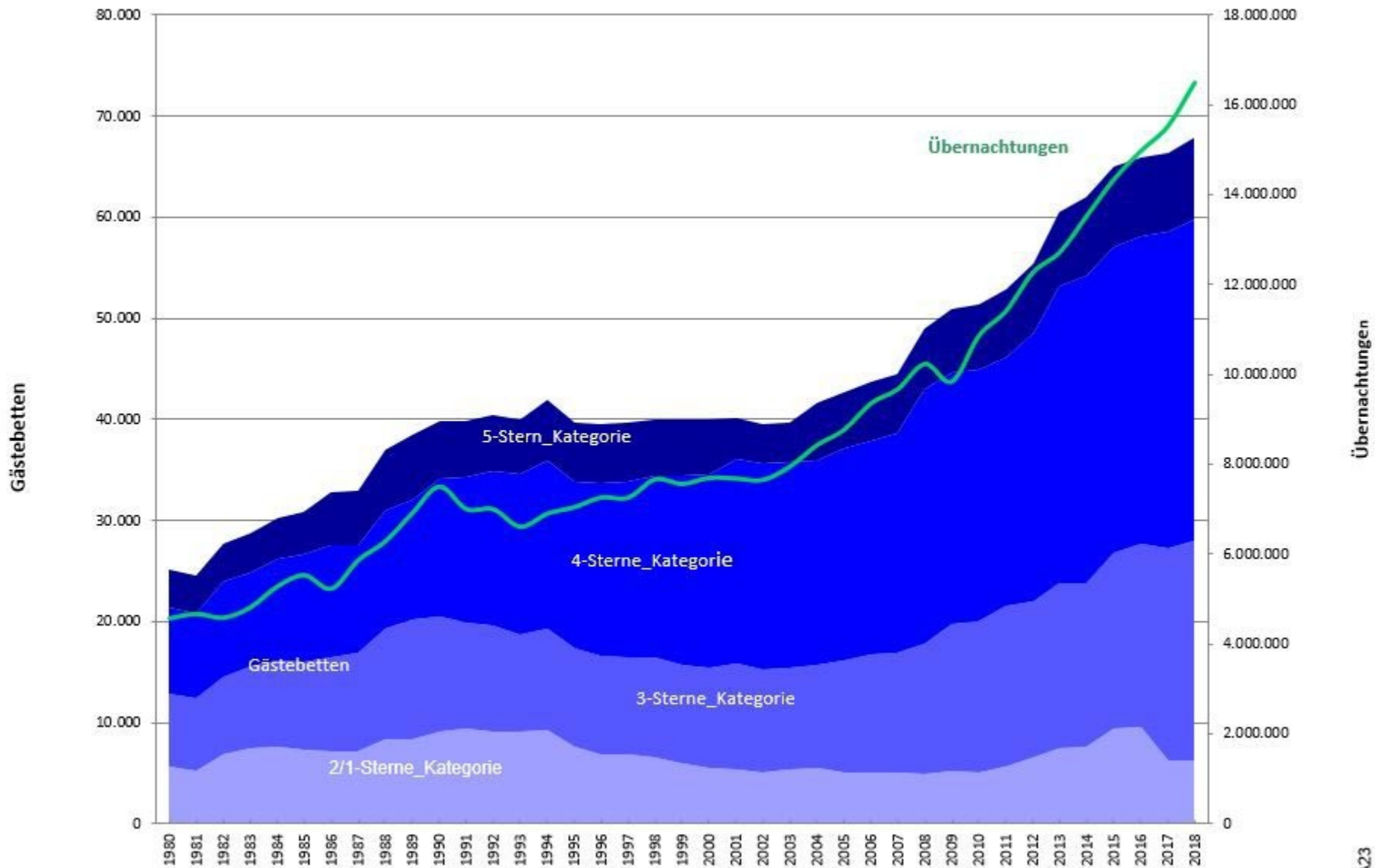
Innsbruck

TOP 15 zemí do Vídně 2017– počty přenocování v tis.

Vývoj druhové skladby lůžek ve Vídni

Přenocování domácích a zahraničních hostů v letní sezóně 2008

Übernachtung von Gästen aus dem In- und Ausland im Sommerhalbjahr 2008 nach Gemeinden

Übernachtungen im Sommerhalbjahr

Ausländeranteil überwiegt

geringfügig (50,1 - 70,0%)

stark (70,1 - 90,0%)

sehr stark (90,1% und mehr)

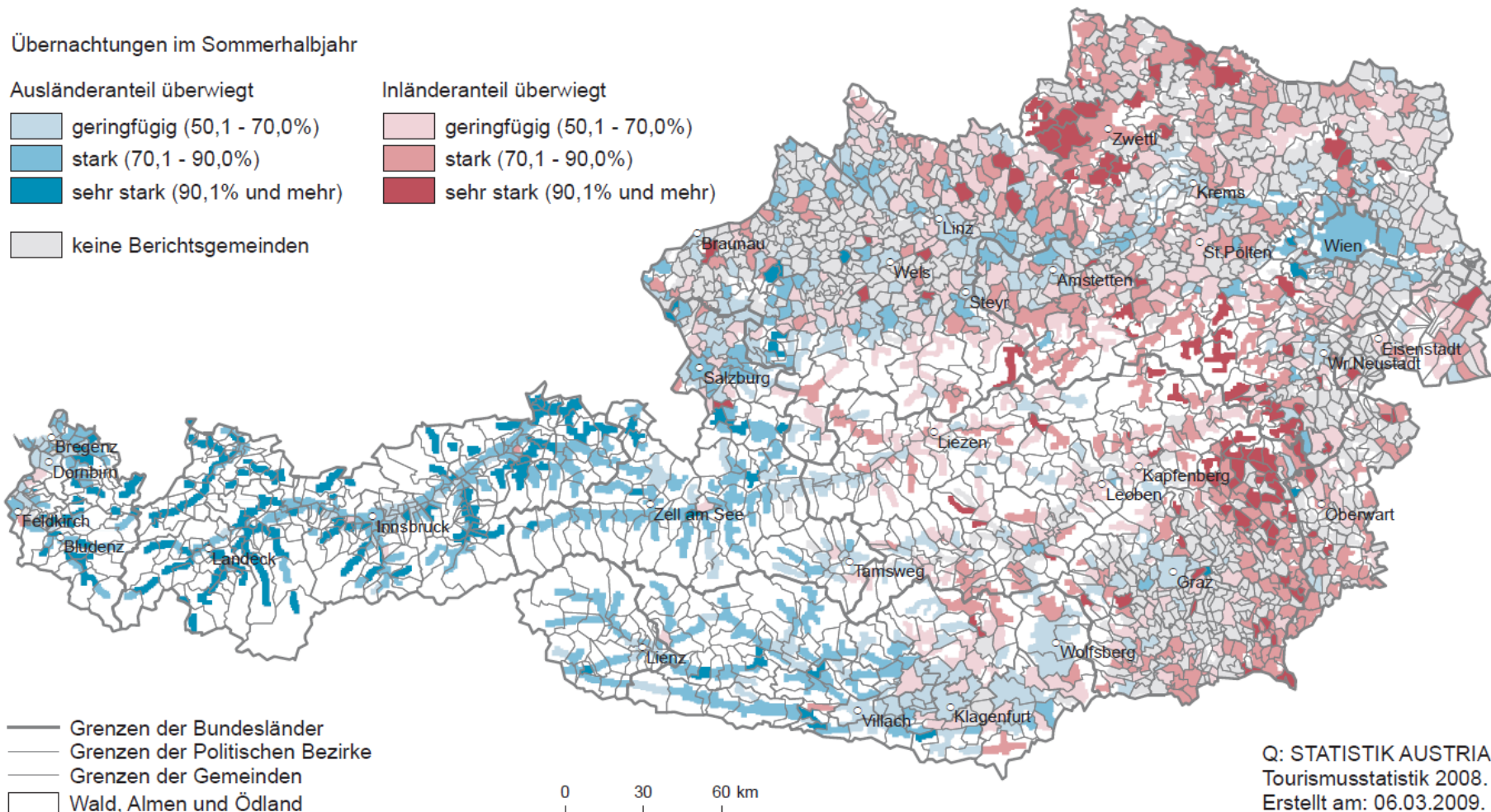
keine Berichtsgemeinden

Inländeranteil überwiegt

geringfügig (50,1 - 70,0%)

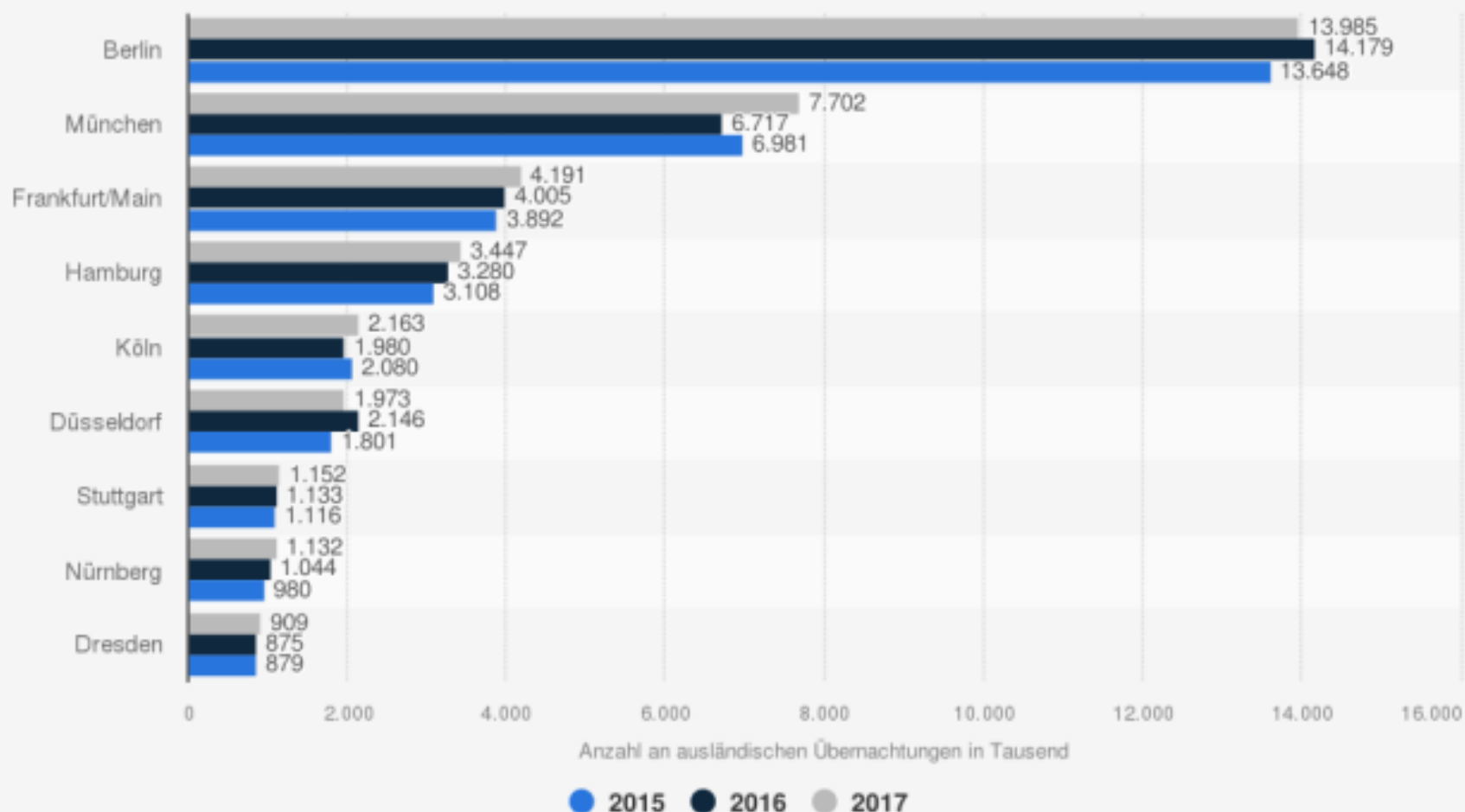
stark (70,1 - 90,0%)

sehr stark (90,1% und mehr)

Q: STATISTIK AUSTRIA,
Tourismusstatistik 2008.
Erstellt am: 06.03.2009.

Beliebteste Reisestädte in Deutschland nach Übernachtungen von ausländischen Gästen in den Jahren 2015 bis 2017 (in 1.000)

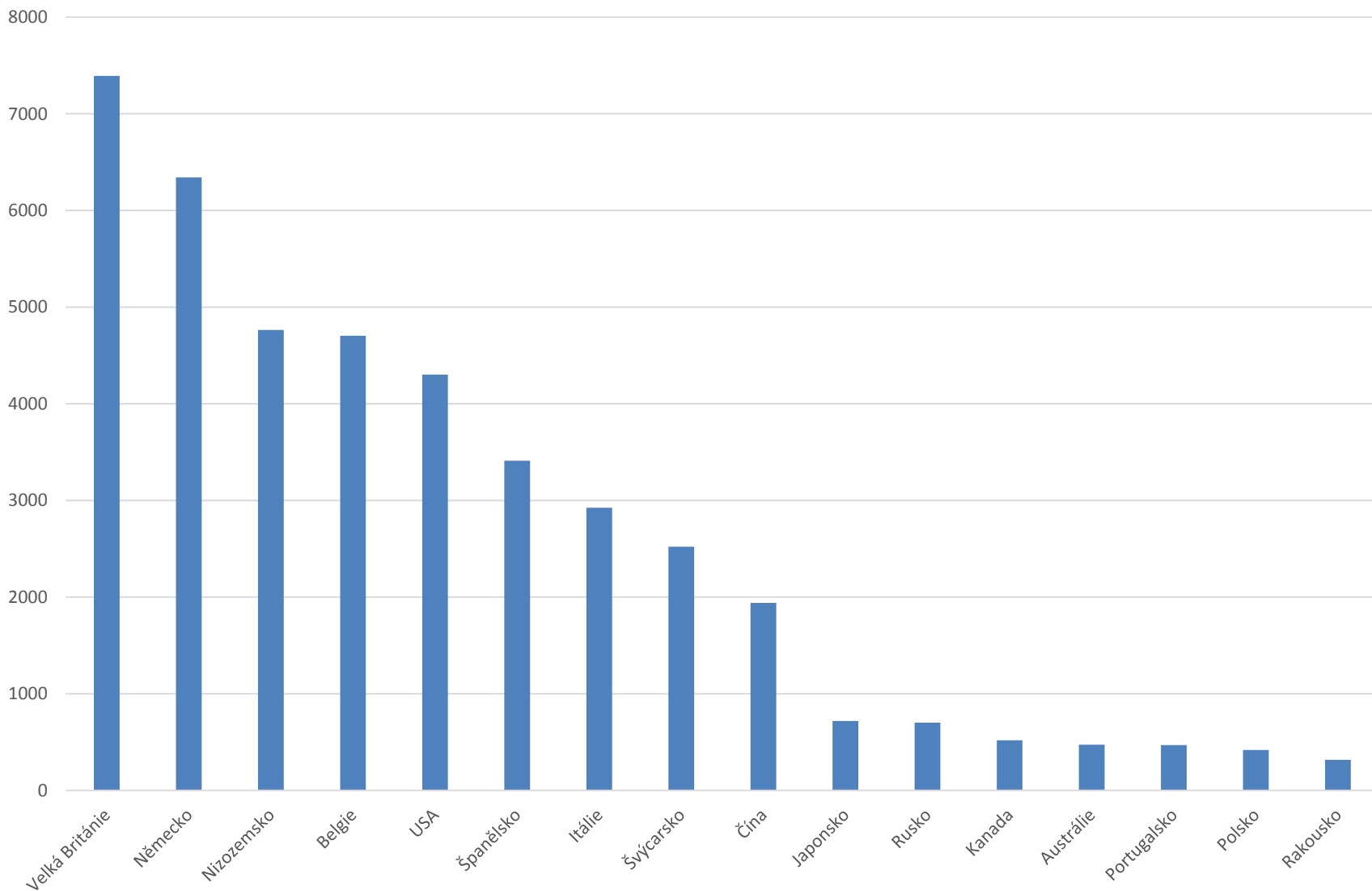
Quelle

Statistisches Landesamt (versch. Bundesländer)
© Statista 2022

Weitere Informationen:

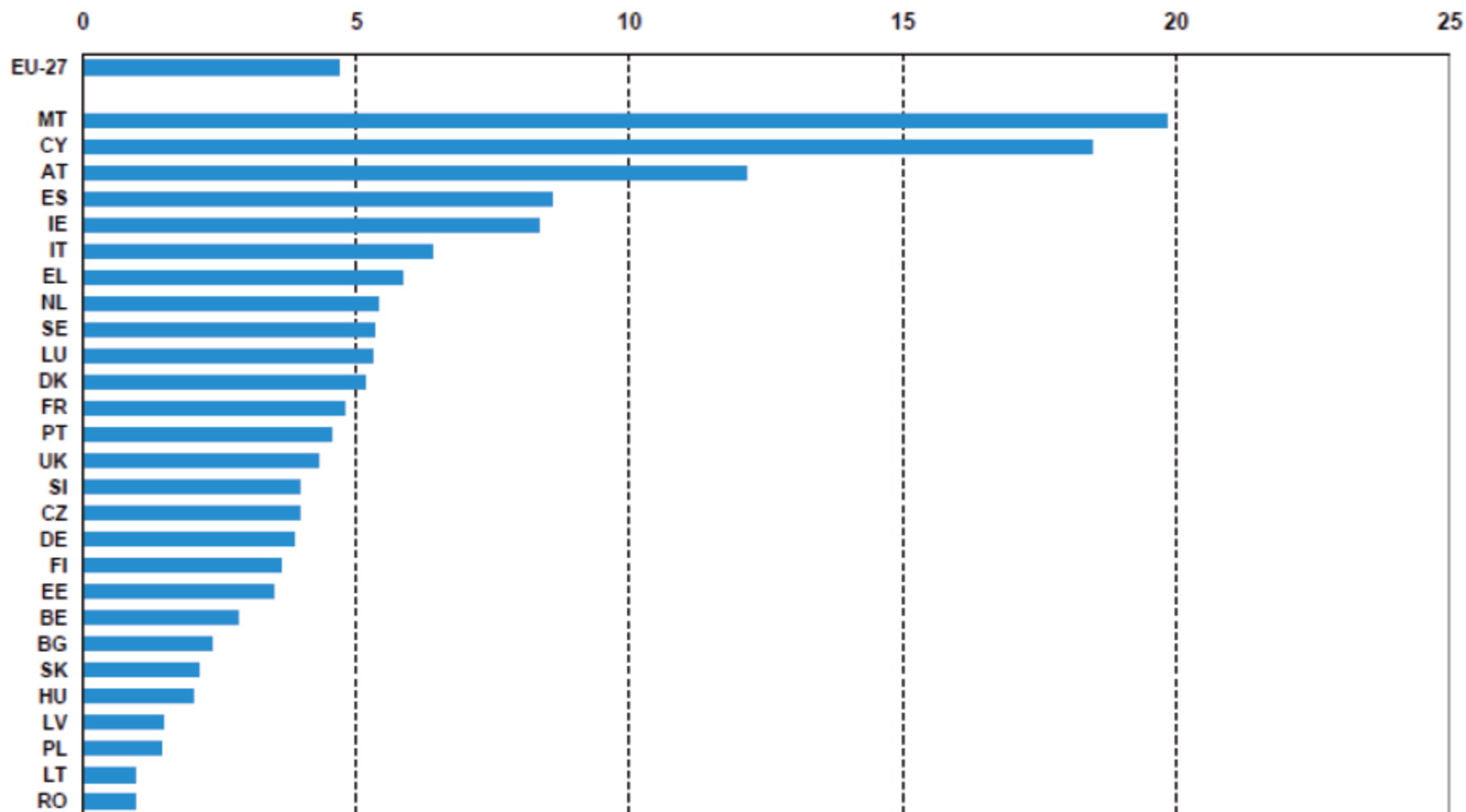
Deutschland; 2015 bis 2017

Příjezdový cestovní ruch do Francie 2019 (v tis.)

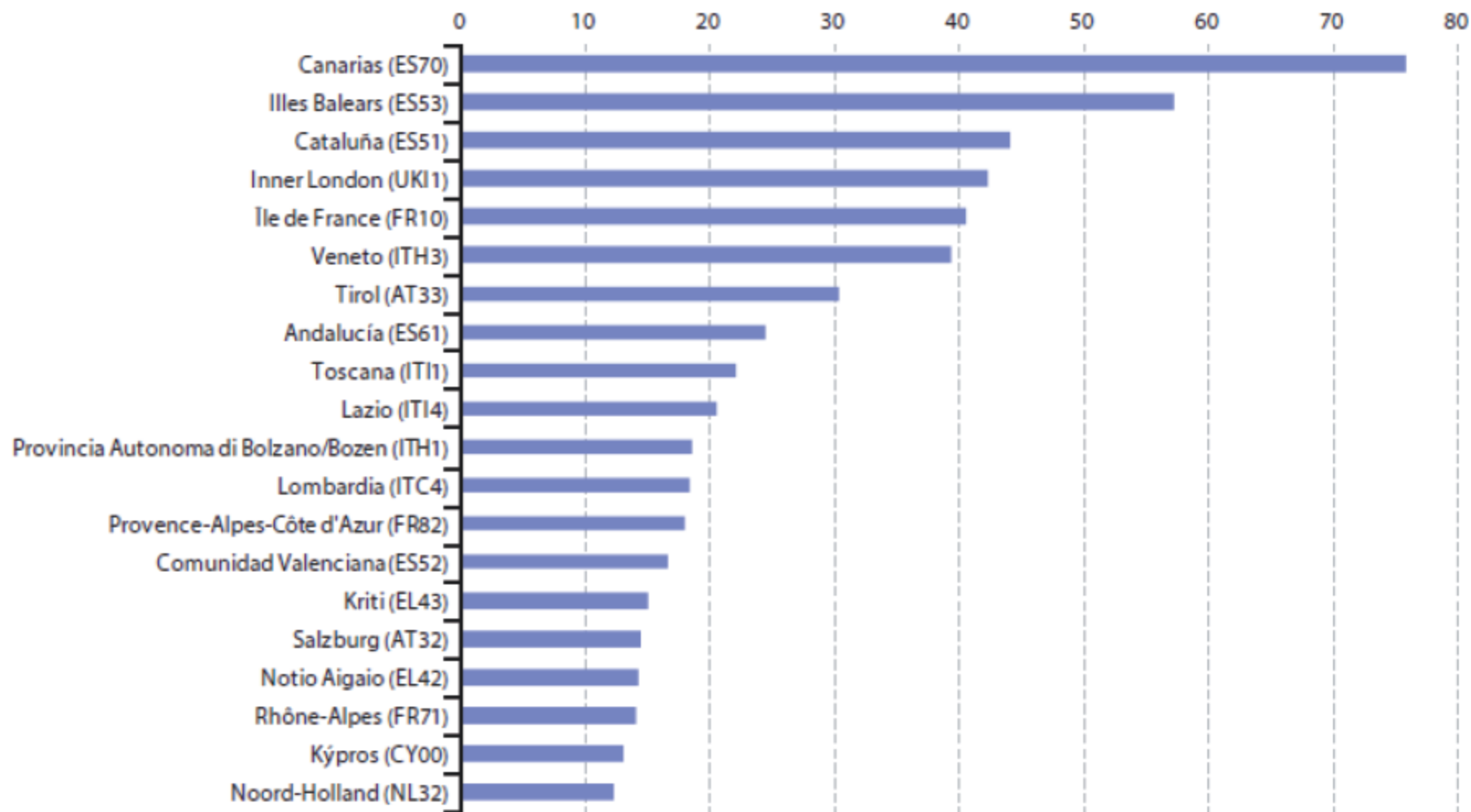

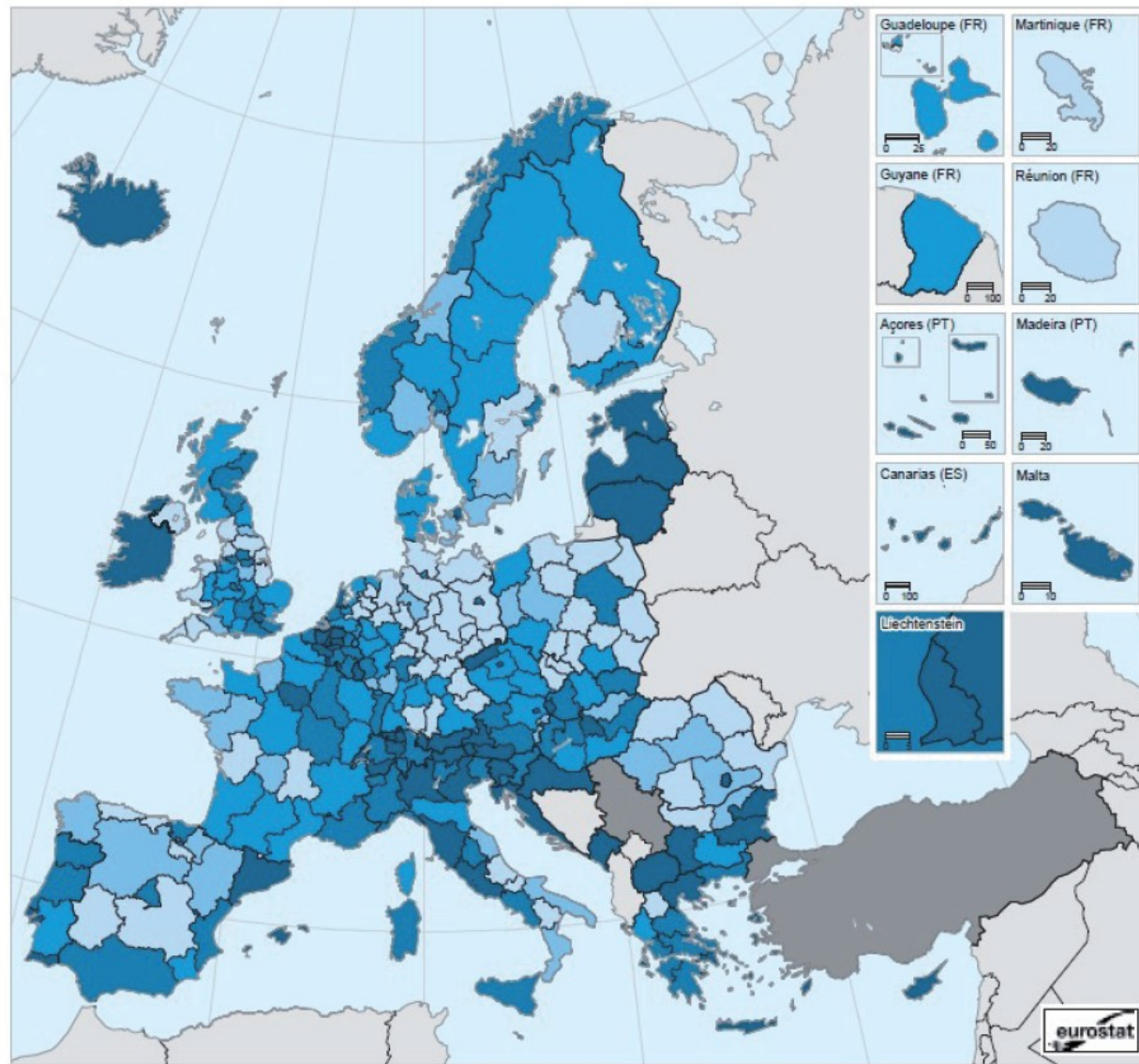
Obr. 9-28: Intenzita cestovního ruchu v zemích EU 2007 (počet přenocování turistů k počtu obyvatel)

Obr. 9-29: Top 20 turistických regionů EU-27 (NUTS 2) dle počtu přenocování cizinců v hotelech, kempech a ostatních hromadných ubytovacích zařízeních (v mil.) 2011

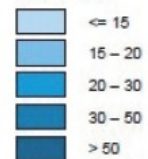

Obr. 9-30: Podíl cizinců na počtu přenocování v hotelech, kempch a ostatních hromadných ubytovacích zařízeních v zemích EU, podle regionů NUTS 2, 2011

Podíl nerezidentů na celkovém počtu přenocování (%):

EU-27 = 43

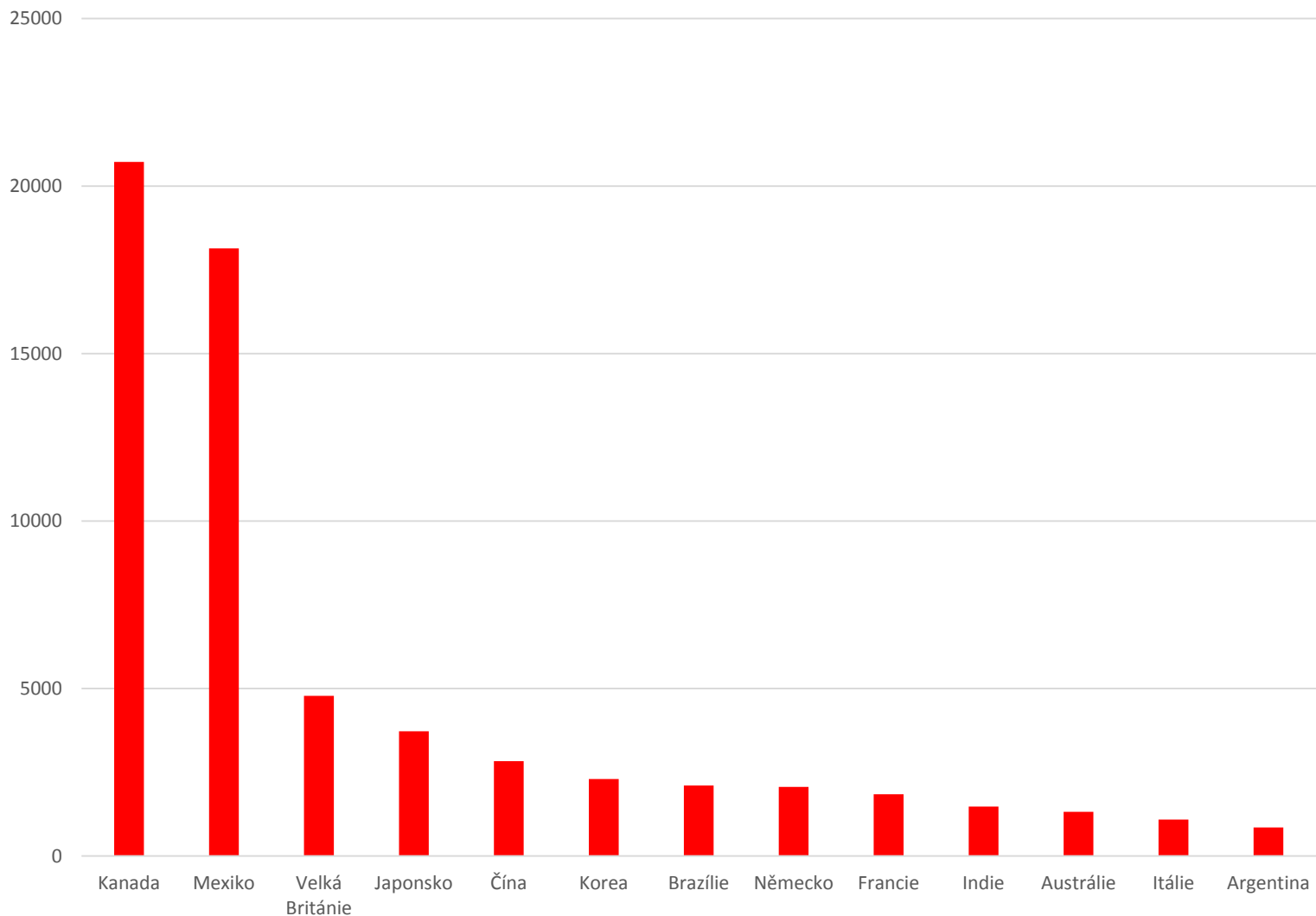

Administrativní hranice: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat

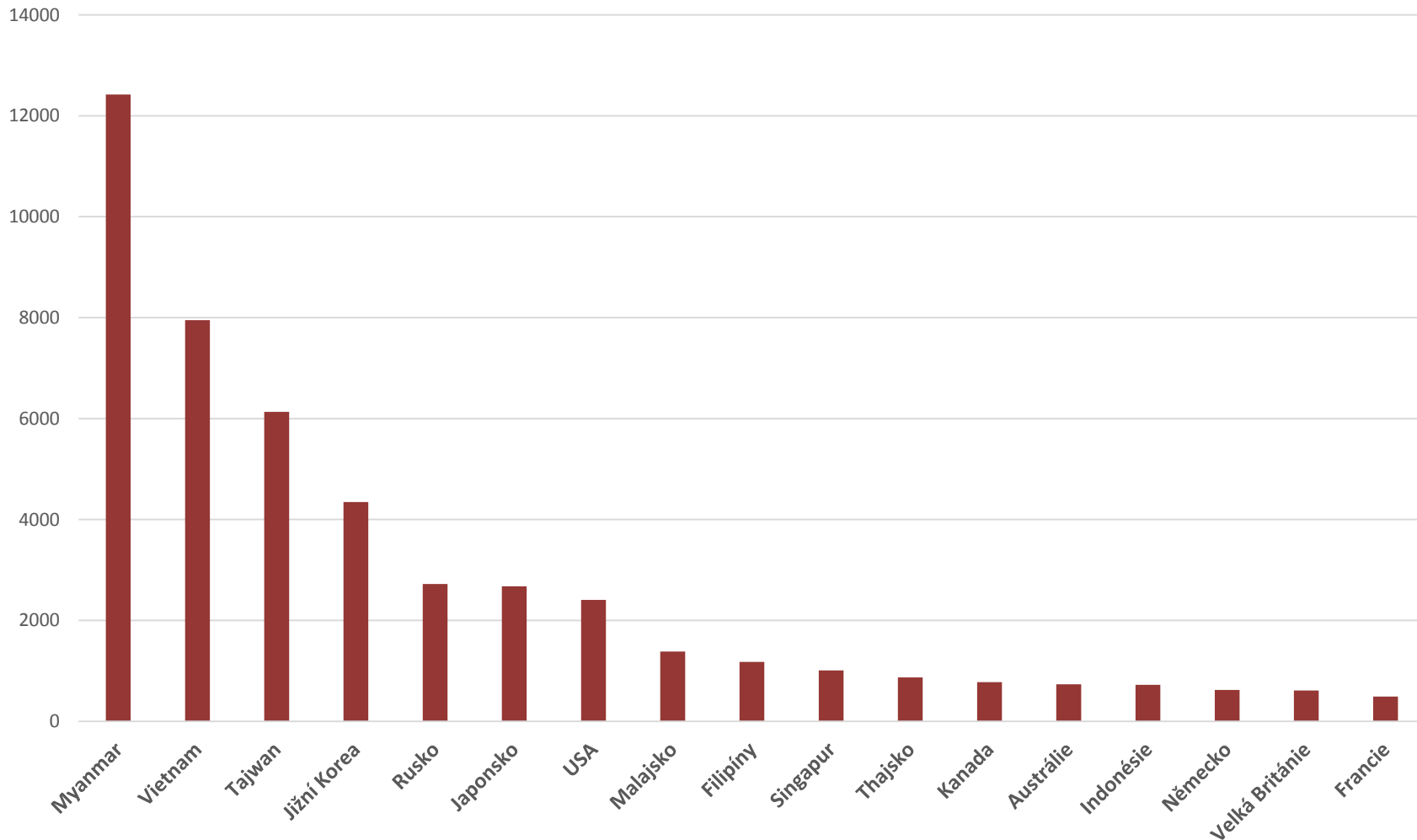
Mapový podklad: EUROSTAT - GISCO, 5/2013

TOP 13 příjezdových zemí do USA 2019 (v tis. turistických příjezdů)

Hlavní země příjezdového cestovního ruchu do Číny – počty zahraničních turistů v tis. (2019)

Lhasa v Tibetu

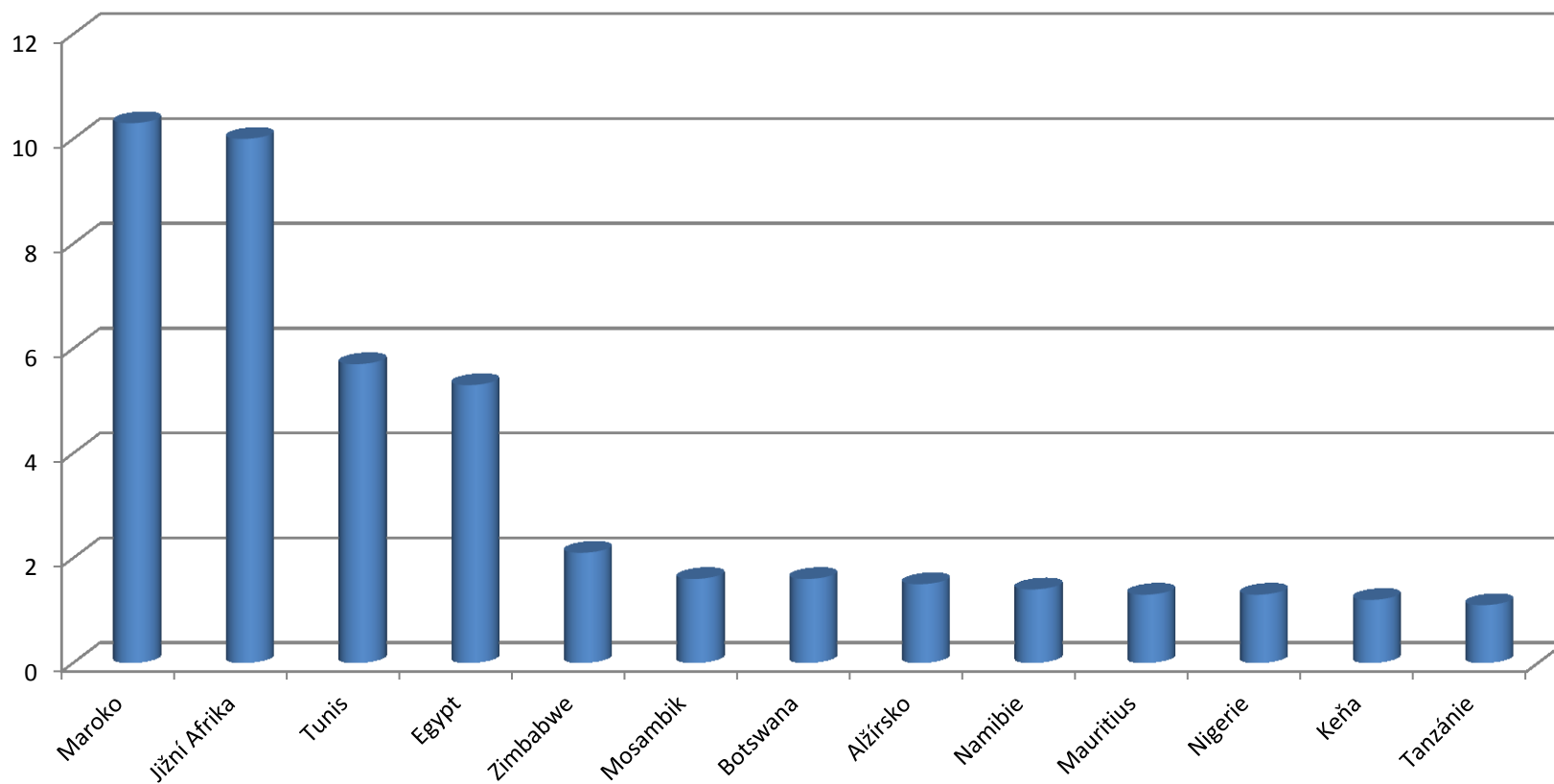

Tádž Mahal v Agře

Nejvýznamnější africké země v mezinárodním cestovním ruchu v roce 2017

mil. turistických příjezdů

Tanzánie

Viktoriiny vodopády

Zájem zahraničných kupcov o nemovitosti v maďarských lázních 2001-2006

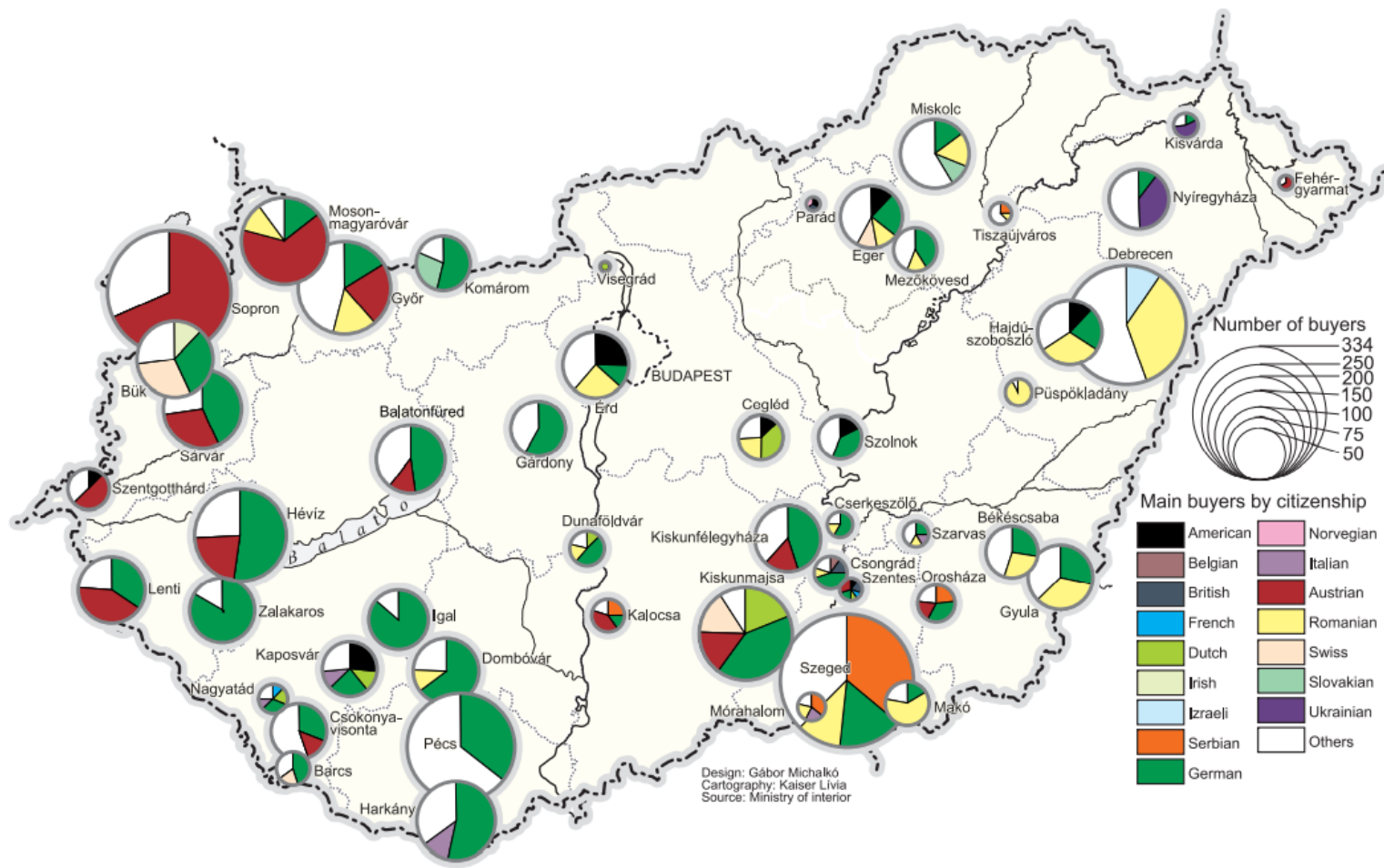
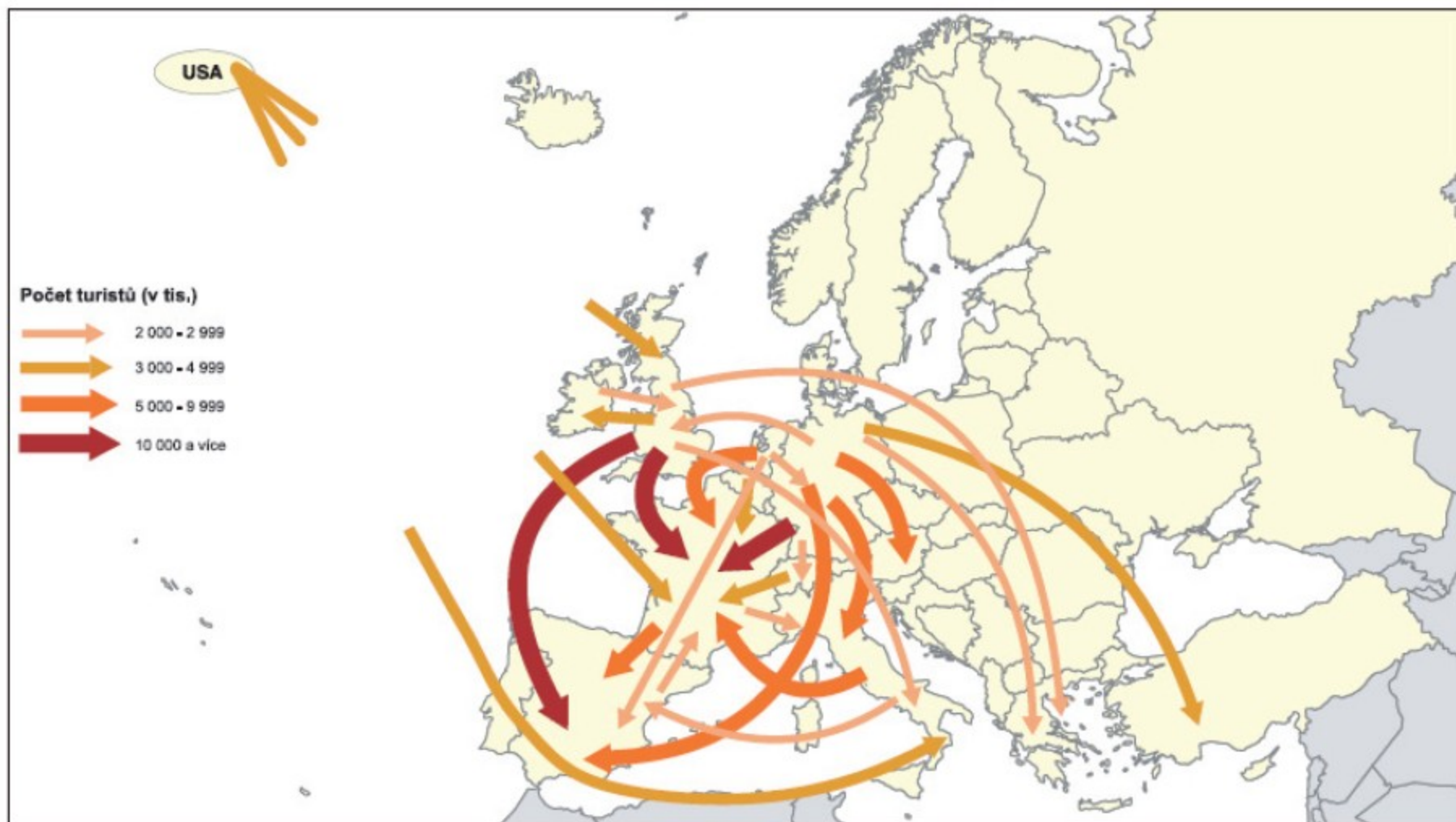
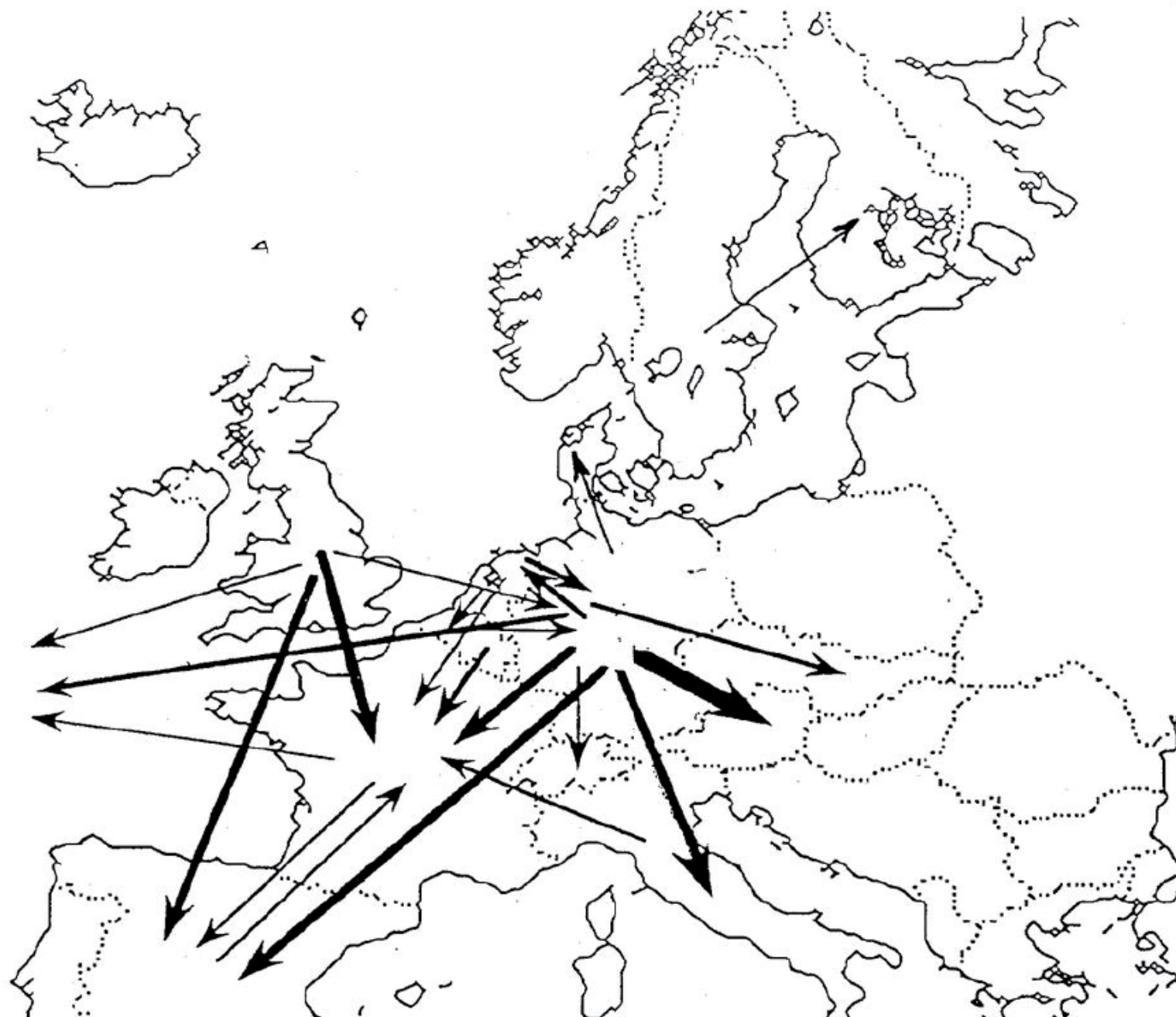

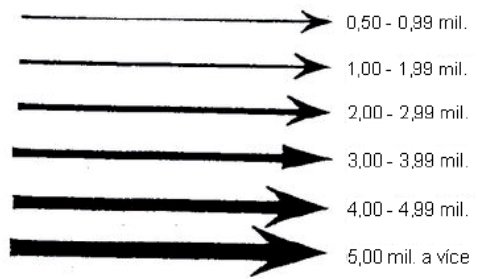
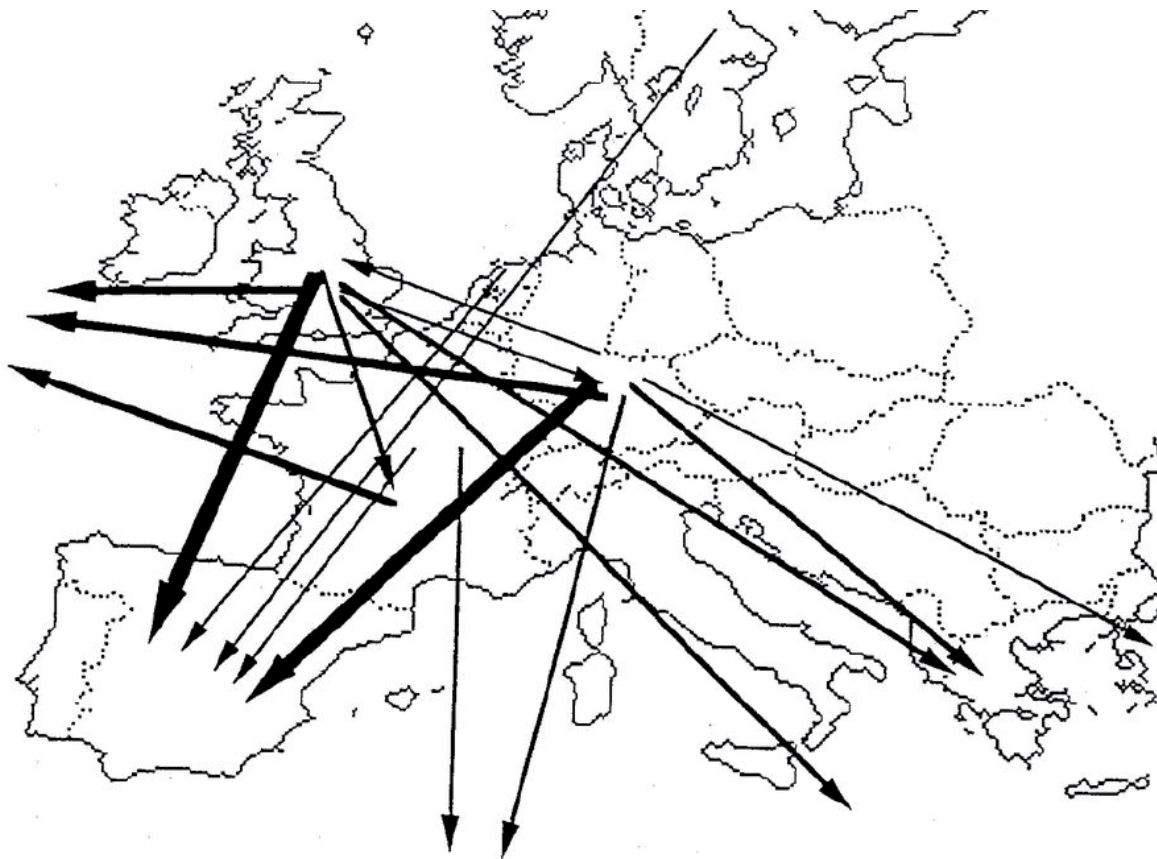
Fig. 3. Foreign real estate buyers in the spa destinations in Hungary, 2001–2006

MEZINÁRODNÍ TURISTICKÉ PROUDY V EVROPĚ

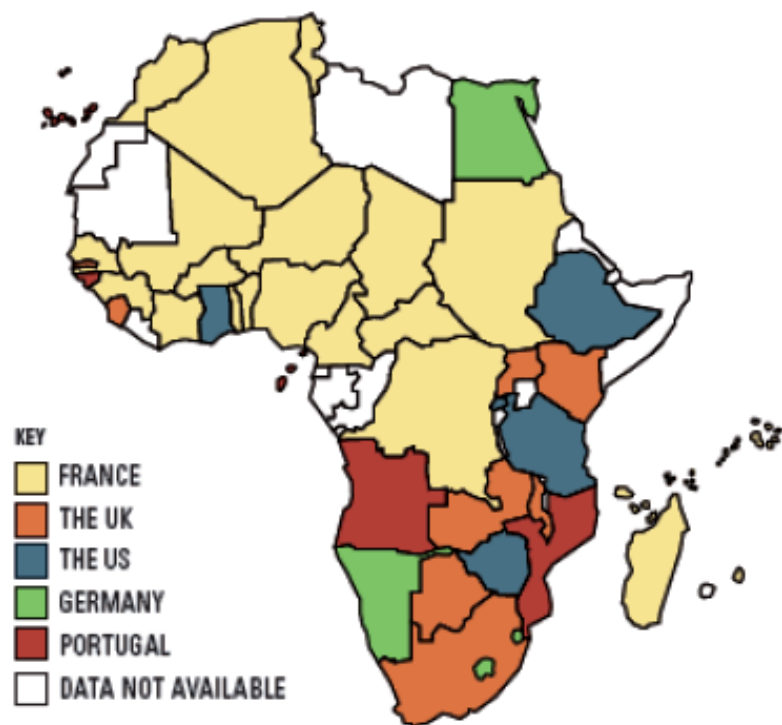
Obr. 9-33: Hlavní mezinárodní turistické proudy v Evropě 1995 (všechny druhy dopravy)

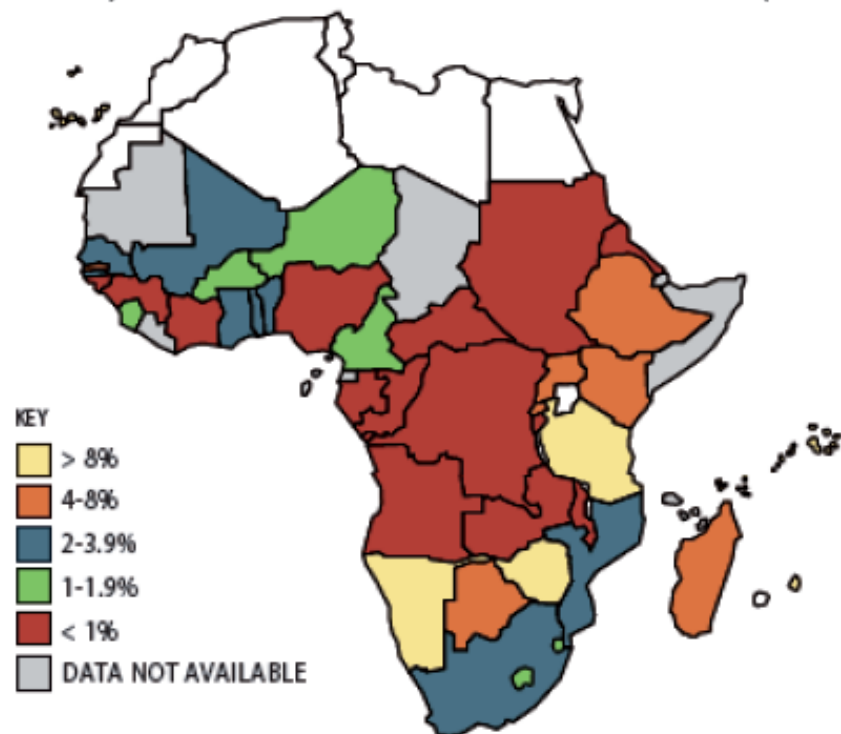

Obr. 9-36: Cestovní ruch v Africe 2010

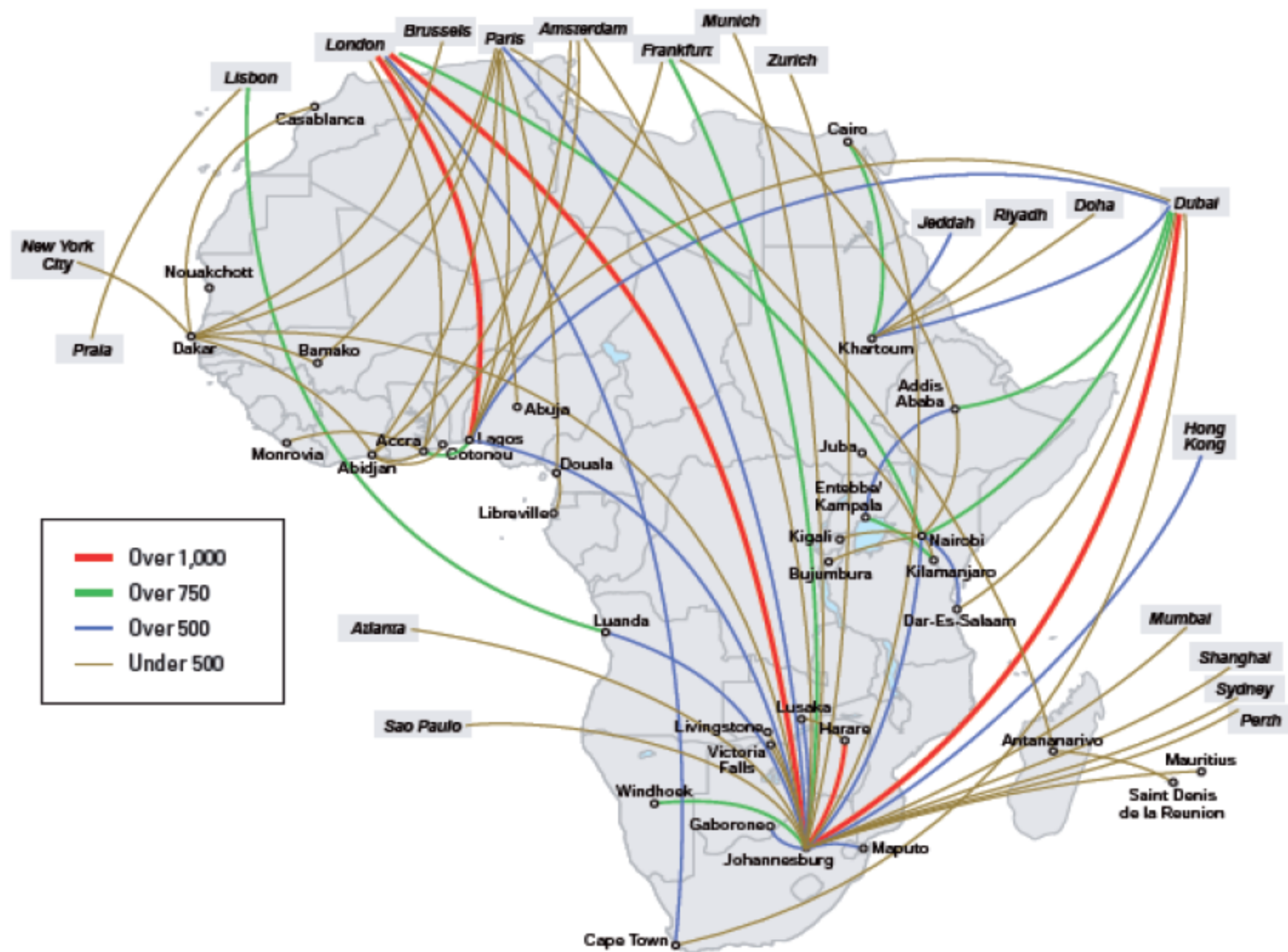
a) Hlavní zdrojové země pro Afriku

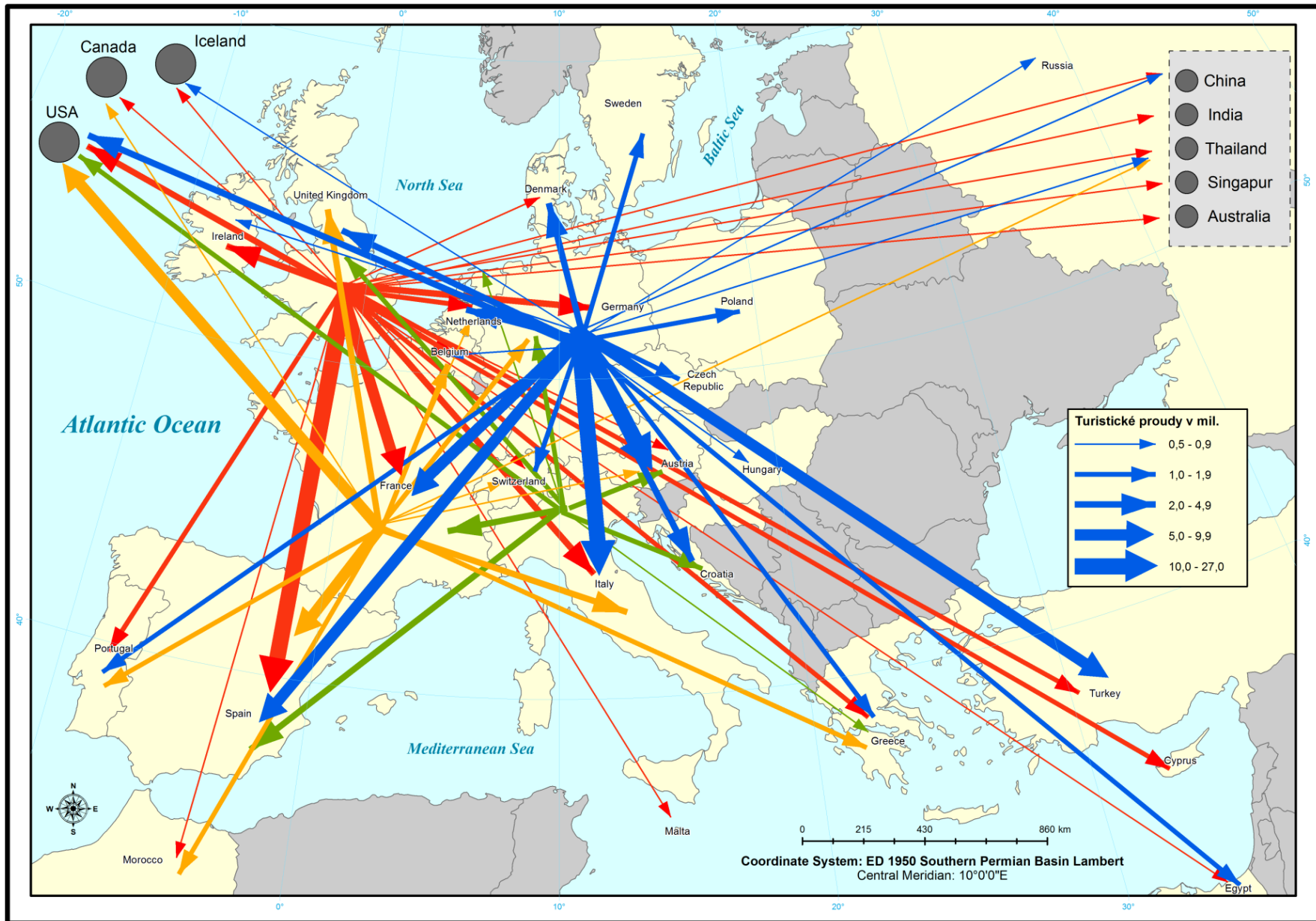
b) Podíl cestovního ruchu na HDP (v %)

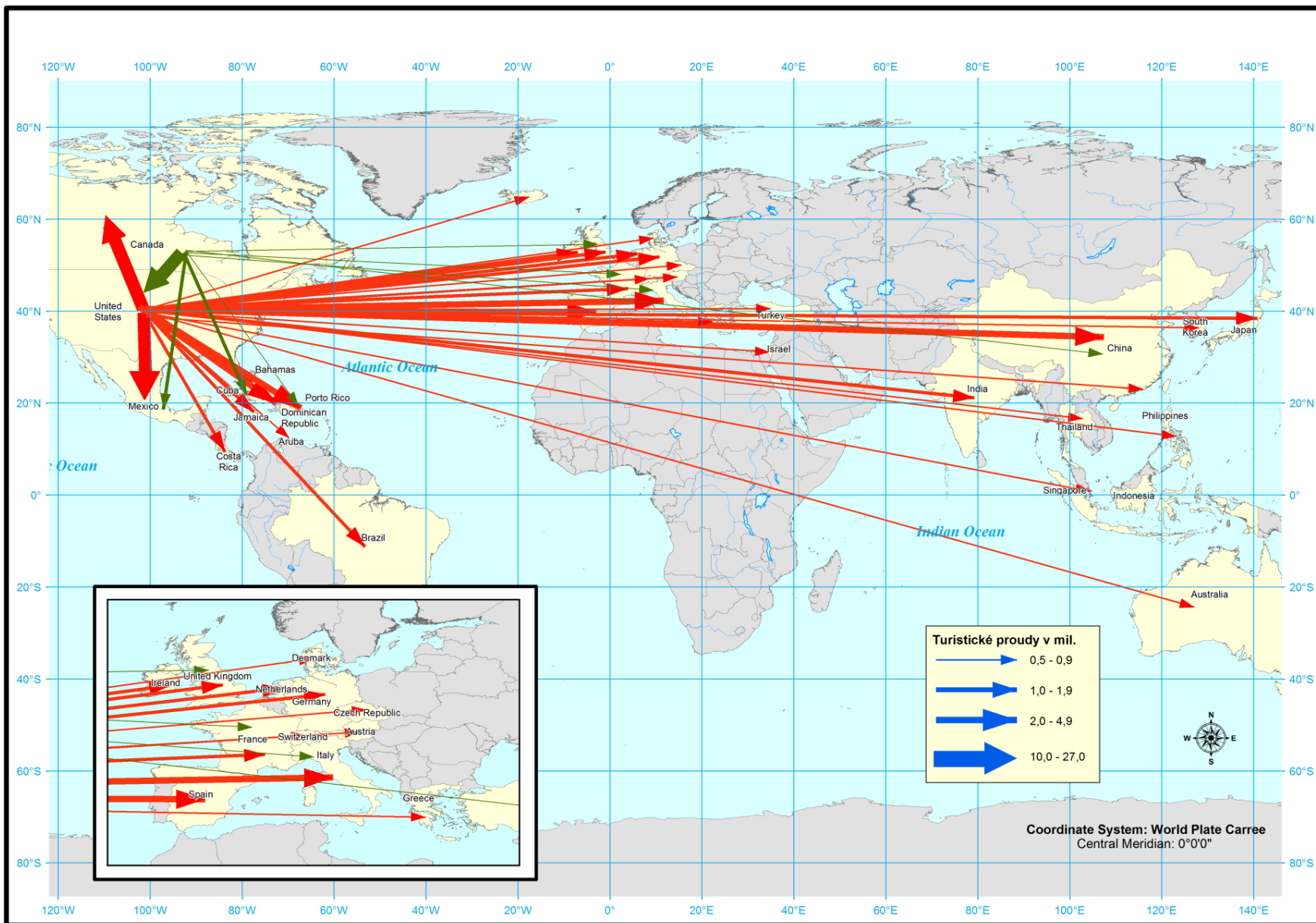
Obr. 9-37: Hlavní dopravní proudy letecké dopravy v Africe a cestovní ruch 2010

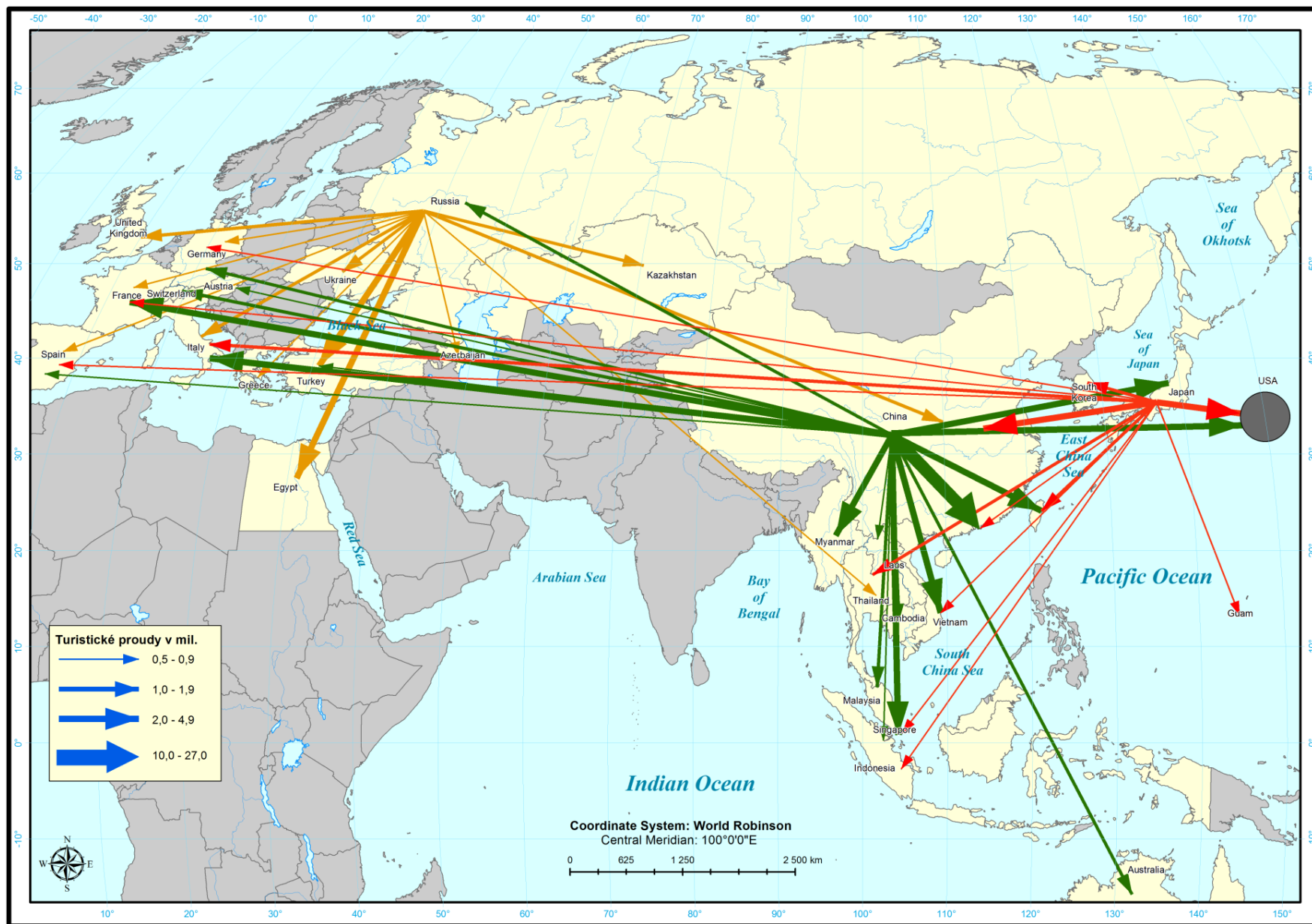
Turistické proudy z Německa, Velké Británie, Francie a Itálie (73 proudů)

Turistické proudy z USA a Kanady (41 proudů)

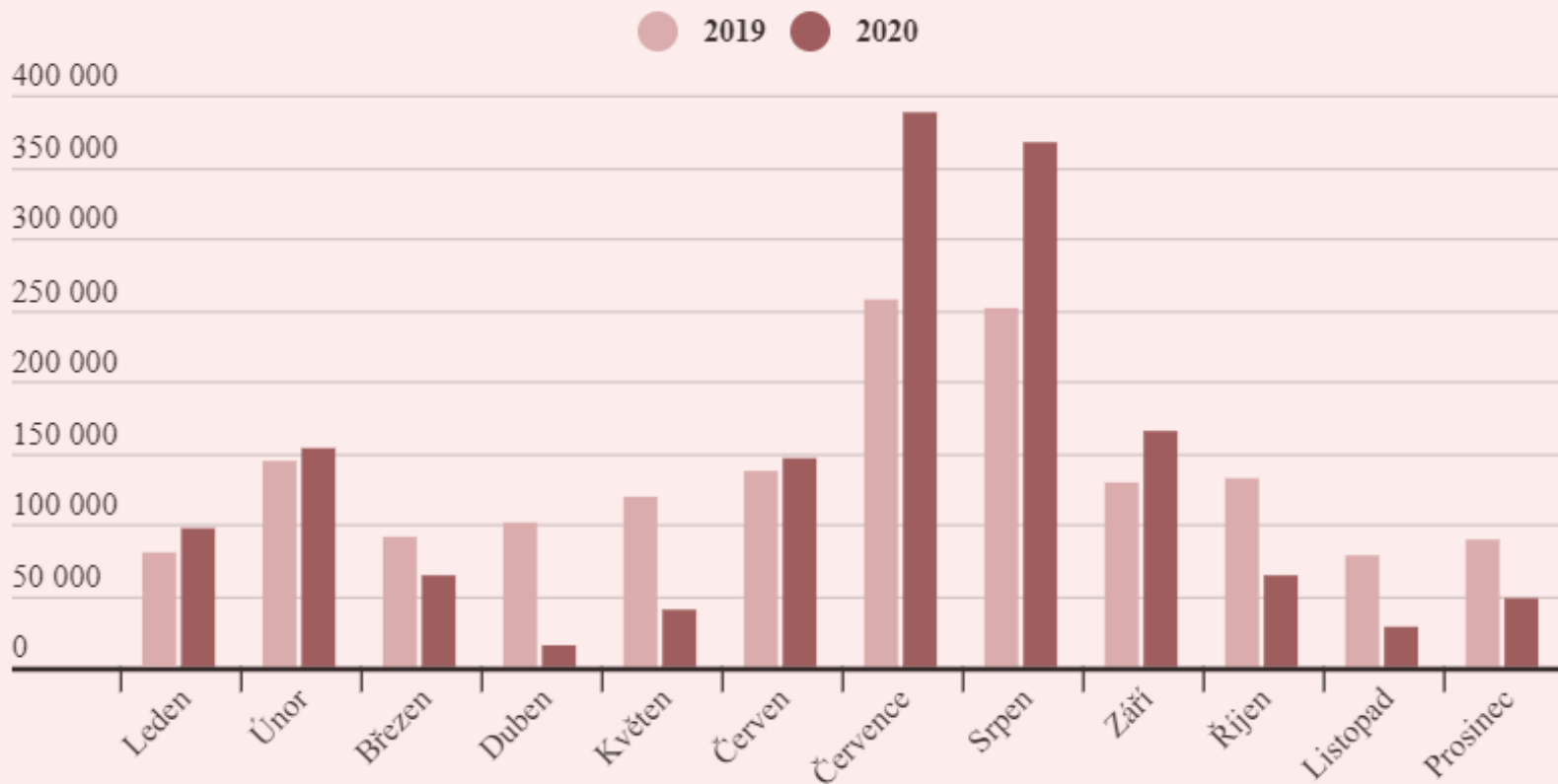

Turistické proudy z Číny, Japonska a Ruska (49 proudů)

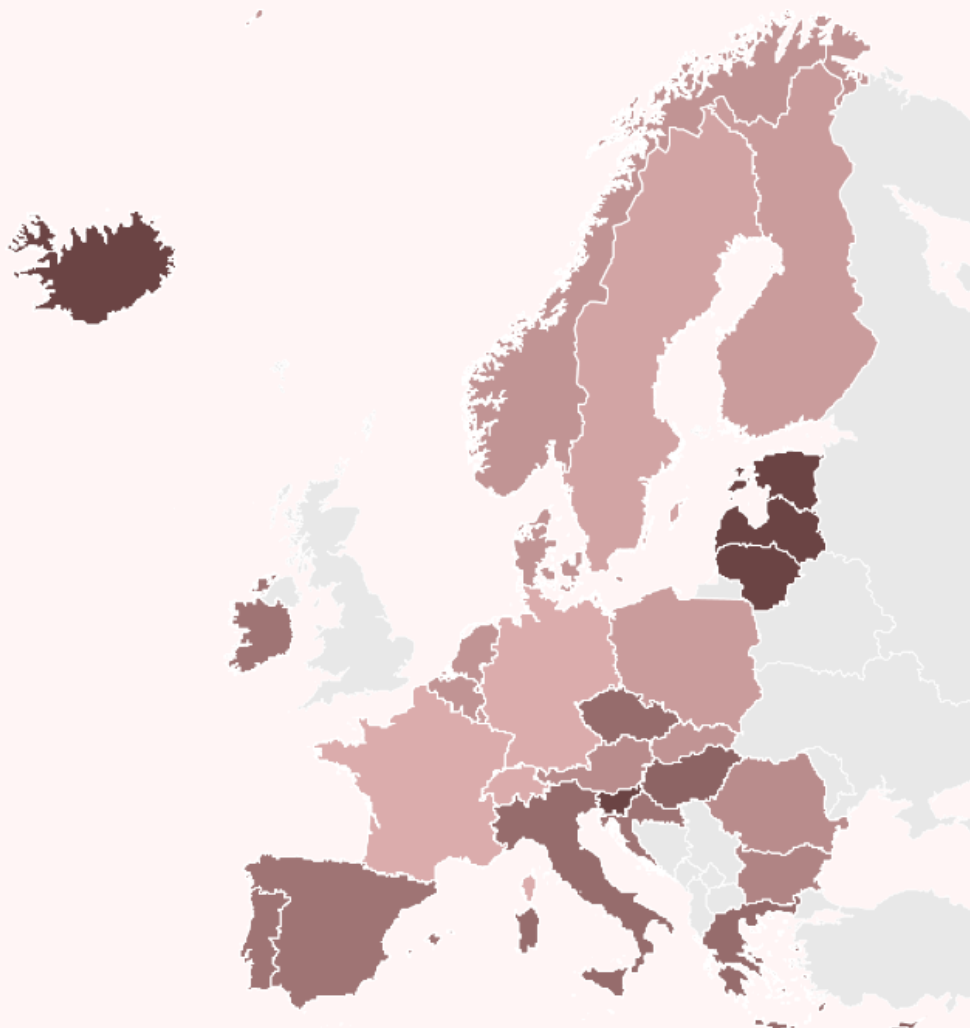
Sezonní důsledky pandemie ??

Počet pobytů v krátkodobém ubytování Hosté z Česka, meziroční srovnání

Počet nocí strávených v krátkodobém ubytování

Meziroční pokles mezi lety 2019 a 2020 v procentech

Nejvyšší meziroční pokles (přes 90 % - Estonsko, Litva, Lotyšsko, Island, Slovinsko), ČR 63 %

Posvátná hora Kailás v západním Tibetu – 6638 m

Posvátné jezero Titicaca ve výšce 3812 m

Posvátná Mekka

Zed' nářků v Jeruzalémě

Santiago de Compostela

Posvátná hora vzdělání

- Děkuji za pozornost